

Waarom Israël niet zal verdwijnen

Jaap Spaans

*Een
antwoord
op de steeds
vaker gestelde vraag
of
Israël
nog
bestaansrecht
heeft*

CIP-Gegevens Koninklijke Bibliotheek, Den Haag

Spaans, Jaap

Waarom Israël niet zal verdwijnen - Een antwoord op de steeds vaker gestelde vraag of Israël nog bestaansrecht heeft.

Auteur: Jaap Spaans

Amsterdam: Oogstpublicaties, St. Tot Heil des Volks, 2003

Omslag ontwerp: Liza-Beth Valkema

Drukwerk: Buijten en Schipperheijn, Amsterdam

Tweede druk, oktober 2003

Derde druk, januari 2008

ISBN: 90-75953-15-1

NUR: 700

© Oogstpublicaties, St. Tot Heil des Volks

Niets uit deze uitgave mag worden openbaar gemaakt en/of verveelvoudigd door middel van druk, fotokopie of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

2

Inhoud

1	Geen plaats meer voor Israël	5
2	Israëls herstel.....	9
3	Waarom Israël niet zal verdwijnen.....	15
4	Antisemitisme en antizionisme	21
5	Israël en de wereld	27
6	Israël: teken des tijds.....	39
7	Om Sions wil niet zwijgen	45

Hoofdstuk 1

Geen plaats meer voor Israël

Het is zondag 2 maart 2003. De wereld zindert van spanning rond de voorbereidingen van een oorlog tegen Irak. De discussie over de noodzaak van deze oorlog was al maanden aan de gang en veroorzaakte verwijdering tussen de Verenigde Staten en enige belangrijke Europese landen. Het was voor het eerst sinds de Tweede Wereldoorlog, dat zich zo'n diepe kloof aftekende tussen traditionele bondgenoten.

In een belangrijke actualiteitenrubriek van de publieke televisie, waren drie personen uitgenodigd voor een debat over de komende oorlog. Een van hen was Abou Jahjah, de uit Libanon afkomstige, in België woonachtige voorman van de Arabisch-Europese Liga (AEL). Het was geen toeval dat hij op dit podium mocht meepraten over de explosieve situatie in het Midden-Oosten. Diezelfde dag werd namelijk de Nederlandse afdeling van de AEL opgericht. Doel van deze organisatie is het in ons land behartigen van de belangen van burgers met een Arabische achtergrond, waarbij men zich overwegend richt op moslims. Op zich is daar niets mis mee. In tegenstelling tot veel dictaturen in bijvoorbeeld het Midden-Oosten, is er in onze democratische rechtsstaat voor iedere burger ruimte om voor zijn of haar mening uit te komen. Iedereen mag hier in vrijheid een godsdienst belijden en heeft het recht een politiek standpunt uit te dragen en je daartoe te organiseren. Je hebt als burger alleen de plicht bij het verwezenlijken van een doelstelling de Nederlandse wet na te leven. Bij mij sloeg nieuwsgierigheid om in totale verbijstering toen tijdens de discussie een van de belangrijkste punten uit het programma van de AEL aan de orde kwam, namelijk *de opheffing van de staat Israël*. De AEL is fel gekant tegen Israël als een zionistische staat.¹ De Joden mogen nog wel in het gebied blijven wonen, maar zij dienen te integreren in de Arabische wereld. Palestijnen moeten in de gelegenheid worden gesteld terug te keren naar de gebieden, waaruit zij vanaf 1948 zijn vertrokken. De vraag wat er moet gebeuren met de

honderdduizenden Joden die sinds 1948 uit de Arabische landen zijn verdreven, kwam niet aan de orde.

Israël: oorzaak van alle problemen

Wat ik ronduit ontluisterend vond, was het feit dat er werd gediscussieerd over de ontmanteling van de staat Israël en dat dit gebeurde zonder enige stemverheffing of zichtbare uiting van verontwaardiging bij de interviewer en de andere deelnemers aan de discussie. De dagen erna volgden er geen massale protesten of andere uitingen van verontwaardiging in dit land, dat van oudsher toch zulke innige banden heeft met Israël en het Joodse volk. We zijn kennelijk al zover afgezakt, dat we ons niet meer sterk durven maken voor onze principes en geloofsovertuiging. Twee decennia terug zou alleen al het aan de orde stellen van dit onderwerp volstrekt ondenkbaar zijn geweest. Nu wordt er op een maartse zondag even zakelijk en klinisch over gediscussieerd. Het is tekenend voor een mentaliteit die ons sluipend in bezit dreigt te nemen. We stevenen in hoog tempo af op een situatie, waarin op deze wereld geen plaats meer is voor Israël. Ooit stelde iemand zichzelf eens de vraag wie zich nog in zijn ontbijt zou verslikken als de staat Israël van de kaart was geveegd.² Die woorden kwamen toen onrealistisch en nogal gechargeerd op mij over. Het bestaansrecht van Israël stond immers in ons land niet ter discussie. Nu denk ik er anders over. In toenemende mate constateer ik, dat de staat Israël wordt beschouwd als veroorzaker van de belangrijkste politieke problemen waarmee de mensheid worstelt. Niet alleen in de regio maar op de hele wereld. De visie van de Arabisch-Europese Liga staat niet op zichzelf. Steeds vaker worden we geconfronteerd met uitingen van haat en aversie tegen Israël, die buiten alle proporties zijn. Steevast voegen degenen die Israël het felst bekritisieren of de ontmanteling van de staat beogen krampachtig aan hun laatste zin toe, dat zij beslist niet tegen de Joden zijn. Het monster is echter al uitgebroken en lijkt door menselijke kracht niet meer te stoppen. Zestig jaren na de holocaust is er wereldwijd een sterke toename van het antisemitisme. Tijdens demonstraties worden niet alleen Israëlische vlaggen verbrand, maar worden ook spandoeken meegedragen met stuitende antisemitische teksten en verwerpelijke slogans gescandeerd. In Europese steden zijn synagogen weer het doelwit van aanslagen en zelfs het dragen van een keppeltje of davidsster op straat, kan leiden tot agressie en geweld.

Er wordt opgeroepen Israëlische vlaggen te verbranden. Israël dreigt de zondebok te worden van een mensheid die smacht naar wereldvrede en harmonie, maar in plaats daarvan machteloze chaos en oorlog scheidt. Politici, ook in Europa, schamen zich er tegenwoordig niet voor om openlijk de mening te ventileren dat de oprichting van de staat Israël in 1948 en erkenning ervan door de Verenigde Naties, een vergissing van de mensheid was. Het verontrustende is dat er over dit onderwerp geen duidelijke scheidslijnen meer zijn in de samenleving. Links en rechts, allochtoon en autochtoon, christelijk en seculier voelen zich in grote saamhorigheid geroepen hun afkeer van Israël te uiten³.

Fundamentele vragen

Israël en het Joodse volk houden mij intensief bezig. De belangstelling voor het onderwerp is op mijn weg gekomen, nadat ik rond mijn twintigste levensjaar een bewuste keuze maakte voor het christelijke geloof. Ik was toen net teruggekeerd van een ruim twee jaar durend verblijf in het buitenland. In de vele buitenlandse steden die ik bezocht, trof ik aanzienlijke Joodse gemeenschappen aan. Het fascineerde mij dat er overal ter wereld Joodse gemeenschappen zijn en dat deze vaak al eeuwen in een land aanwezig zijn, zonder dat identiteit en geloof werden opgegeven. In 1967, tijdens de Zesdaagse oorlog, sprak ik in de Canadese stad Montreal met Joden die op het punt stonden te emigreren naar Israël en mij vertelden dat zij dat deden vanuit een innerlijke drang. Op het moment dat ik met hen sprak, leefde hetzelfde verlangen naar het Beloofde Land ook bij Joden in Rusland, Europese landen, Afrika en Azië. Dat beschouw ik als een wonder en kan mijns inziens niet anders worden verklaard dan vanuit hun geloofsovertuiging.

Ik begon de Bijbel te lezen en toetste de actualiteit aan dit wijze boek. Ik stuitte op meer vragen rond Israël die mij fascineerden en waarvan ik inmiddels weet dat velen er mee bezig zijn. We hebben de plicht eerlijk en objectief met Israël om te gaan en dat geldt zeker voor christenen. Het valt immers niet te ontkennen dat Israël in de Bijbel van de christenen een dominante factor is. Wie kritiek heeft op Israël omdat het land zou weigeren te integreren in de regio, behoort toch tenminste ook de vraag te stellen of de andere landen in de regio ten diepste wel bereid zijn de Joodse staat te aanvaarden. Programmamakers bij radio en televisie die ons dagelijks

bombarderen met een stortvloed van nieuws uit Israël, zouden zich in alle eerlijkheid moeten afvragen hoe het komt dat we zo weinig objectieve reportages te zien krijgen vanuit Syrië, Libië, Tibet, Noord-Korea, Iran of Tsjetsjenië.

Toenemende druk op Israël

Ik heb de afgelopen periode ervaren dat veel mensen worstelen met het onderwerp 'Israël' en moeite hebben zich er een mening over te vormen. Vooral onder jongeren bestaat er verwarring over het onderwerp. In de zeven hoofdstukken van deze brochure, beschrijf ik beknopt een aantal belangrijke historische feiten die hebben geleid tot de huidige situatie. Verleden, heden en toekomst kunnen echter niet los worden gezien van de Bijbel. In de christelijke toekomstverwachting neemt Israël een belangrijke plaats in. Op dit moment voltrekken de ontwikkelingen op de wereld zich in een uitzonderlijk hoog tempo. De recente oorlog tegen Irak, kan de inleiding zijn van ingrijpende veranderingen op het wereldtoneel. Het lijkt geen twijfel dat de druk op Israël de komende jaren aanzienlijk zal toenemen. Onverwachte ontwikkelingen en calamiteiten kunnen leiden tot escalaties en de geschiedenis een totaal andere wending geven. ***Daarom is het van groot belang de ontwikkelingen rond Israël nauwgezet en waakzaam te volgen.***

EINDNOTEN:

1. Televisieprogramma Buitenhof, 2 maart 2003.
De Volkskrant, 3 maart 2003. 'AEL-NL wil ontmanteling van de staat Israël'.
Reformatorisch Dagblad, 7 maart 2003. 'Jahjah moet stoppen met haatcampagne'.
Nieuw Israelitisch Weekblad, 7 maart 2003. 'Wolf in schaapskleren'.
Trouw, 5 maart 2003. 'Abou Jahjah misbruikt misère Palestijnen'.
Nederlands Dagblad, 3 maart 2003. 'AEL tegen drugs en prostitutie in Nederland'.
2. Uitspraak van mr. P. Pilon, voorzitter van de Afdeling Rotterdam van het Israël Comité Nederland. Februari 1981.
3. De Volkskrant, 9 april 2002. 'Antisemitisme neemt sterk toe'.
Trouw, 20 november 2001. 'Belaagde sjoelgangers laken lakse politie'.
Reformatorisch Dagblad, 23 november 2002. 'Academisch podium voor Israël-vijanden'.
Metro, 24 maart 2003. 'AEL pleit voor vlagverbranding'.

Hoofdstuk 2

Israëls herstel

De vestiging van de staat Israël in 1948 was het resultaat van een langdurig proces. Door de eeuwen heen was er altijd emigratie geweest van Joden uit de verstrooiing naar Palestina. Zij voegden zich bij de Joden die er altijd woonden en het gebied nimmer hadden verlaten. Aan het begin van de twintigste eeuw beginnen echter steeds meer Joden uit alle delen van de wereld zich in het gebied te vestigen. Belangrijke aanleiding was het feit dat Theodor Herzl in 1895 het zionistische verlangen nieuw leven had ingeblazen. Herzl, die de gedachte aan een Joodse staat had beschreven in zijn boek 'Der Judenstaat', werd eerst door velen gehoord om zijn opvattingen die men onrealistisch en dromerig vond. In 1897 vindt in Basel het zionistencongres plaats, waarbij Herzl zionisme aanduidt als de 'thuiskomst van het Jodendom'. In de jaren die volgen krijgen zijn ideeën steeds meer bijval en tegenwoordig wordt erkend dat hij een belangrijk aandeel heeft gehad in de verwezenlijking van de staat Israël.

In 1909 wordt op een kaal stuk land aan de Middellandse Zee de stad Tel Aviv gesticht. In 1917 volgt de beroemde Balfourdeclaratie, waarmee de Britse regering tot uitdrukking brengt dat zij welwillend staat tegenover de stichting van een Joodse staat. Er volgt heftig verweer van Arabische zijde, maar niets lijkt de vorming van een Joodse staat meer te kunnen tegenhouden.

Dan volgt de Tweede Wereldoorlog en de opkomst van het nazisme. In maart 1941 wordt op het hoogste niveau door de nazi's besloten tot de vernietiging van het Jodendom. Op een geheime conferentie aan de Wannsee in Berlijn, wordt het besluit genomen deze 'Endlösung' uit te laten voeren door SS-troepen en vernietigingskampen in te richten. Hoewel er tijdens de oorlog zes miljoen Joden worden omgebracht, slagen de nazi's er niet in om het Joodse volk te vernietigen. Het proces van het staatkundige herstel van Israël wordt er juist door in een stroomsversnelling gebracht. Als gevolg van

deze gruwelijke volkenmoord was er een klimaat ontstaan, waarin de machthebbers op de wereld bereid zijn een Joodse staat te accepteren.

Een unieke gebeurtenis

Op 29 november 1947 besluit de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties (VN) om Palestina te verdelen in een Joodse en een Arabische staat. Op 14 mei 1948 wordt de staat Israël uitgeroepen door David Ben Goerion. De Arabische wereld reageert furieus en zes buurlanden vallen het land binnen. Die reactie beschouw ik ten diepste als symptomatisch voor het feit, dat de Arabische landen geen Joodse staat in de regio dulden en in de decennia die volgen zou die mentaliteit alleen maar worden versterkt. Tegen alle logische en strategische argumenten in, blijft Israël echter staande tegen de vijandelijke overmacht. De oorlog die wordt ontketend leidt wel tot vluchtelingenstromen en deze zouden vele decennia later de basis vormen voor het huidige Palestijnse probleem.

Dat Israël overleeft vind ik een wonder, omdat geen enkele deskundige het slecht bewapende Israëlische leger een kans had gegeven. Na bijna 2000 jaren in de verstrooiing, hebben de Joden weer een nationaal tehuis. Volgens de Wet op de terugkeer mag iedere Jood terugkeren naar Israël en we zijn er getuige van dat vanuit de vier windstreken der aarde Joden terugkeren naar het Beloofde Land. *Wat er gebeurt, is volstrekt uniek in de geschiedenis van de mensheid!*

Een volk dat over de hele wereld verstrooid is en zonder grondgebied of regeringscentrum eeuwenlang zijn identiteit en geloof weet te behouden. Als door een sterke hand geleid overleeft het volk, ondanks de vele bedreigingen die er door de eeuwen heen zijn geweest. Altijd was daar ook die heimwee naar Israël aanwezig in de harten van Joden waar ook ter wereld. Veel Joden begroetten elkaar met de wens 'tot volgend jaar in Jeruzalem'.

In 1967 stuurde president Nasser van Egypte aan op een oorlog met Israël. Tijdens deze zesdaagse oorlog worden Egypte, Syrië en Jordanië smadelijk verslagen en wordt Jeruzalem veroverd en tot ondeelbare hoofdstad van Israël gemaakt.

Het hele proces is niet te verklaren vanuit een menselijke gedachtegang. Veel grotere volken op aarde zijn allang uitgedund of verdwenen door assimilatie of simpelweg omdat zij opgingen in een grotere

entiteit. Persoonlijk heb ik de vaste overtuiging dat alles wat er rond Israël gebeurt, kan worden geplaatst in een bijbels en profetisch perspectief. Talrijk zijn de bijbelse profetieën die handelen over Israëls aanspraken op het land, de verstrooiing onder de volkeren, de positie van Jeruzalem en de uiteindelijke terugkeer naar het land Israël.¹ De vervulling van deze bijbelgedeelten is op eenvoudige wijze te toetsen, door de krant naast de Bijbel te leggen. Een groot aantal teksten in de Bijbel heeft betrekking op de tijd die nog voor ons ligt. *Als je in de praktijk hebt vastgesteld dat veel profetieën al in vervulling zijn gegaan, is er geen enkele reden om te twifelen aan de vervulling van profetieën die betrekking hebben op de toekomst.*

De woestijn tot bloei gebracht

In de ruim vijftig jaren van zijn bestaan heeft de staat Israël een ongekende ontwikkeling doorgemaakt. Het land dat er eeuwenlang woest en verlaten had bijgelegen, wordt tot bloei gebracht. Steden worden ontwikkeld en er komt welvaart voor de burgers. Israëls wetenschappers leveren grote prestaties op agrarisch gebied en bij de productie van hoogwaardige technologie. Dit ondanks het feit dat Israël geen rust werd gegund en in 1956, 1967 en 1973 oorlogen heeft moeten voeren om het voortbestaan te verzekeren. Ondanks het feit dat het land nu al ruim twintig jaar geen oorlog heeft gevoerd, is de situatie explosief. Er is sprake van een permanente druk en nooit eerder waren de dreigingen voor Israël groter dan aan het begin van deze 21^e eeuw.

De politieke druk op Israël neemt toe. De afgelopen jaren heeft Israël veel sympathie verspeeld onder de volkeren en de situatie zal verder verslechteren. Er wordt steeds openlijker gepleit voor een boycot van Israël. Het huidige klimaat maakt het zelfs mogelijk, dat een organisatie als de Arabisch-Europese Liga zich openlijk uitspreekt voor de ontmanteling van de staat Israël en zich compromisloos opstelt, terwijl de omgeving over het algemeen lauw reageert. Ik verwacht dat de politieke druk op de Joodse staat de komende jaren ongekende vormen zal aannemen en dat het antisemitisme, al dan niet verpakt als antizionisme, zal toenemen. Aan de geopolitieke situatie rond Israël besteed ik uitgebreid aandacht in hoofdstuk 5.

Critici van Israël menen dat Israël kansen voor vrede heeft laten lopen door een harde en onverzoenlijke opstelling jegens de Palestijnen. Egypte en Jordanië hebben volgens diezelfde critici vrede aan-

geboden, maar Israël zou volharden in zijn onbuigzame politiek. De werkelijkheid ligt genuanceerder. Met de bewuste landen is sprake van een ijsskoude vrede. Dagelijks wordt onder de bevolking in deze landen de haat tegen Israël gevoed via de massamedia, antisemitische karikaturen en opruiende preken in moskeeën. Veel Arabische landen ontteden zich de afgelopen decennia van de Joden die er woonden. Zo slaagden de Irakese dictators er in de zestiger jaren in om hun land praktisch 'Judenrein' te krijgen. Tientallen Joden werden opgepakt, gefolterd en tijdens een volksfeest in het openbaar opgehangen. Sinds de oprichting van de staat Israël is het aantal Joden in de Arabische wereld teruggelopen van 847.000 naar ongeveer 10.600. Daarbij is het opvallend dat landen die als gematigd bekend staan, zoals Koeweit en Saudi-Arabië, geen Joodse bevolking meer hebben.

De kern van het probleem is dat men in de islamitische wereld nimmer een staat zal accepteren, die wordt beschouwd als een vooruitgeschoven post van het decadente westen. Israël wordt regelmatig betiteld als 'de kleine satan'. Die afwijzende mentaliteit is tot op de dag van vandaag niet veranderd, nee eerder sterker geworden. Terwijl Israël de Joodse vluchtelingen uit de omliggende landen opnam, hebben de Arabische landen nimmer serieus overwogen om het Palestijnse vluchtelingenprobleem op te lossen. Ondanks de vele oliemiljarden die werden verdiend, zijn de vluchtelingenkampen bewust in stand gehouden. Naast de categorische afwijzing door de Arabische wereld van het VN-verdelingsplan in 1947, is dit een andere belangrijke oorzaak van het huidige Palestijnse probleem.²

Selectieve verontwaardiging

Mijn solidariteit met Israël en het Joodse volk baseer ik op bijbelse uitgangspunten en berust in belangrijke mate op mijn christelijke geloofsovertuiging. Ik realiseer mij ook, dat veel Nederlanders geen religieuze uitgangspunten hanteren en de situatie in Israël beoordelen naar volkenrechtelijke maatstaven. Daarnaast zijn er veel christenen die de bijbelteksten over Israël geheel anders interpreteren en sommigen bestempelen mijn visie zelfs als filosemitisch (te jodenvriendelijk). Ook krijg ik nogal eens het argument te horen, dat men uit bewogenheid met de zwakkere partij de zijde van het Palestijnse volk kiest. Ik hecht er aan daar enige kritische kanttekeningen bij te plaatsen.

De laatste tijd heeft een groot aantal zich belangrijk voelende Nederlanders het Midden-Oosten bezocht. Mevrouw Gretta Duisenberg ging bij PLO-leider Arafat op bezoek en vergeleek tijdens haar bezoek de acties van Israël met de verschrikkingen van Nazi-Duitsland. Anderen bezochten in hun verlangen naar vrede de voormalige Iraakse dictator Saddam Hoessein. Als deze acties werkelijk voortkomen uit oprechte solidariteit met de zwakken op de wereld en een diepgeworteld verlangen naar vrede, zit ik met een aantal klemmende vragen. Waarom is er wel solidariteit met het Palestijnse volk en niet met de gerechtvaardigde vrijheidstrijd van de Koerden, die op nog geen duizend kilometer afstand van Israël worden geterroriseerd en gediscrimineerd door diverse regeringen in het Midden-Oosten? Waar was dan toch de solidariteit met christenen in Sudan, die in de achterliggende periode stelselmatig zijn uitgemoord door de regering? Volgens schattingen zijn er het afgelopen decennium alleen al in Sudan ruim een miljoen inwoners omgekomen door oorlog en verdrukking. In Algerije zijn de afgelopen jaren meer dan 100.000 mensen op gruwelijke wijze vermoord door moslimextremisten. Waarom spoedt men zich niet naar de Molukken om daar solidariteit te betuigen met de christenen, die daar door een moslimmeerderheid worden verdrukt en uitgemoord? Gezien ons koloniale verleden en de bijzondere verantwoordelijkheid die we op historische gronden nog voor die regio hebben, zou ik dat een logischer reisdoel vinden. Ik zou nog tientallen vergelijkbare voorbeelden van verdrukking, terrorisme en genocide kunnen noemen in Afrika, Tibet, Zuid-Amerika, Rusland en andere delen van de wereld. Excessen daar kunnen toch onmogelijk aan Israël worden toegeschreven. Ondanks de vele brandhaarden in de wereld, beheerst de berichtgeving vanuit Israël de massamedia. Toch heb ik wel een verklaring voor de fixatie op Israël en de groeiende selectieve verontwaardiging op de wereld. Er is iets bijzonders aan de hand met Israël. Dat Israël dagelijks voorpaginanieuws is en de andere probleemgebieden niet, kan onmogelijk toeval genoemd worden. In de Bijbel kunnen we lezen dat Jeruzalem, ook wel aangeduid als Sion, zal worden tot een steen des aanstoots voor de volkeren. De wereld zal zich er echter aan vertillen en die waarschuwing kunnen we ons maar beter ter harte nemen. Wat vele eeuwen geleden werd uitgesproken door de profeten in Israël, voltrekt zich thans voor onze ogen. Dat maakt de situatie met betrekking tot Israël zo uniek en onvergelijkbaar met andere problemen op de wereld.³

Een bijbels visioen

In mei 2002 verscheen onder de kop 'Een bijbels visioen' een opmerkelijke publicatie in een van de Nederlandse weekbladen. De auteur van het artikel, die aangeeft dat hij niet veel moet hebben van religieuze zienswijzen, geeft zijn visie op de politieke situatie in het Midden-Oosten en de rest van de wereld. Hij komt met een opvallende stelling. *Het idee van een heilige oorlog, waarin niet alleen het voortbestaan van Israël op het spel staat, maar ook de band Europa-Amerika, is minder absurd dan wij denken.*⁴ Hij geeft in zijn scherpe analyse aan, dat het conflict in het Midden-Oosten zich leent voor bijbelse interpretaties. Het is een opmerkelijke conclusie van de schrijver, omdat uit zijn woorden blijkt dat hij deze niet trekt op basis van zijn geloof. Zou ik als christen op basis van mijn bijbelse visie een vergelijkbare conclusie trekken, dan wordt dit door sceptici al snel beschouwd als doemdenken. Uit de huidige situatie blijkt in ieder geval dat de betekenis en het belang van de staat Israël, in geen enkele verhouding staan tot de geografische omvang en het aantal inwoners. In het volgende hoofdstuk geef ik op basis van mijn geloofsovertuiging aan, waarom ik de situatie rond Israël als uniek beschouw.

EINDNOTEN:

1. En zij werden verstrooid onder alle volken. De geschiedenis van het Joodse volk na het bijbelse tijdvak. Werner Keller. Uitgave: La Rivière en Voorhoeve N.V. te Zwolle.
Israël and the Arab States. Israël Information Center. Jerusalem, 1992.
NIPAC Midden-Oosten dossiers. Het twintigjarig vredesproces. Netherlands-Israel Public Affairs Committee. Oktober 1998.
Israël is uniek. Lance Lambert. Uitgave: Chai Pers te Nijkerk.
Deuteronomium 1:8, 7:6 en 4:27: de aanspraak op het land, de uitverkiezing en de verstrooiing onder de volkeren.
Jesaja 40:1: de troost in tijden van verdrukking.
Jesaja 56:8, Jeremia 31:10, Ezechiël 36:24: de terugkeer van de Joden uit de verstrooiing.
2. Overzicht van Christenen voor Israël. December 1994.
Hervormd Nederland, 19 januari 1991. 'Hoe Irak zich van zijn Joden ontdeed'.
3. De Telegraaf, 11 januari 2003. 'Gretta noemt optreden Israël erger dan nazi's'.
Spits 8 januari 2003. 'Gretta misbruikt diplomatieke pas' en 'Groeierende wrevelf over Gretta. Politici hekelen eenzijdige uitlatingen vrouw bankdirecteur'.
Zacharia 2:10 en 12:3.
4. HP/De Tijd, 3 mei 2002. 'Een bijbels visioen' door Dirk-Jan van Baar.

Hoofdstuk 3

Waarom Israël niet zal verdwijnen

In het voorgaande hoofdstuk heb ik een aantal argumenten opgesomd, die laten zien dat Israël een uniek volk is. Wat er rond Israël gebeurt, onderscheidt zich overduidelijk van andere situaties in de wereld. Ook op bijbelse gronden ben ik van mening dat Israël een uniek volk is. In 2 Samuël 7:24 lezen we hierover:

Gij hebt uw volk Israël voor altijd bevestigd tot uw volk, en Gij, Here, waart hen tot een God.

Na de bouw van de Toren van Babel, een symbool van de mens die zich verheft en aan God gelijk wil zijn, begint er een nieuw tijdperk. God roept Abram die vanuit het land Ur der Chaldeeën - het huidige Irak - afreist naar het gebied waar nu Israël ligt. Op de roeping van Abram volgt een verbond dat drie belangrijke aspecten bevat namelijk: **het land rond Sion, het volk en God**. De Almachtige doet Abram een belofte, die inhoudt dat Hij aan Abram en zijn nageslacht het land waarin zij als vreemdeling vertoeven, het hele land Kanaän, tot een altijddurende bezitting zal geven en hun tot een God zal zijn. Abrams naam wordt gewijzigd in Abraham en het verbond gaat over op zijn zoon Isaäk en vervolgens op diens zoon Jacob die later Israël zal worden genoemd.¹ De drie wezenlijke aspecten van Gods verbond met Israël horen onafscheidelijk bij elkaar. Als ik hierover schrijf of een spreekbeurt houd, krijg ik nogal eens kritiek van mensen. Hun kritische reacties hebben vaak een teneur van 'wie denken de Joden wel dat zij zijn met hun voorkeursbehandeling. God heeft alle mensen even lief en dan maakt het niet uit of men Jood of Palestijn is'. Sommigen schromen zelfs niet om het woord 'discriminatie' in de mond te nemen.

Er is een categorie christenen die gelooft dat Gods verbond met Israël niet meer van toepassing is en dat de christelijke kerk de plaats van Israël heeft ingenomen. Een theorie die wel wordt omschreven

als de geestelijk-Israël-theorie.

Binnen de islam hangt men het principe aan van de voortschrijdende openbaring. Men erkent bijvoorbeeld aartsvaders als Abraham (Ibrahim), maar Mohammed is de laatste profeet. De openbaring die hij omstreeks 611 na Christus ontving is in die visie de enige zuivere openbaring. De islam zal uiteindelijk de wereld onderwerpen. De wederoprichting van de Joodse staat midden in de Arabische wereld is volkomen in tegenspraak met de islamitische leer waarin Allah immers met het Joodse volk had afgedaan.² Dat is ten diepste de kern van het huidige conflict in het Midden-Oosten en dateert al van de tijd van Abraham, 4000 jaar geleden, toen Ismaël en zijn moeder Hagar werden weggezonden.³ Wat ik altijd opmerkelijk vind, is dat veel critici er grote moeite mee hebben om rationele verklaringen te geven voor de huidige situatie rond Israël, die - zoals eerder beschreven - aantoonbaar uniek is in de wereld. Ten aanzien van de vele visies die er bestaan met betrekking tot Israël, wordt een aantal belangrijke aspecten genegeerd.

Het heil ook voor de volkeren

Het heil van Israël als volk is nooit het enige doel van God geweest. Het volk werd uitverkoren met een veel hoger doel. Israël is door God apart gezet om de Messias voort te brengen en het kwaad dat zo dominant in de schepping aanwezig is te niet te doen. Dat er kwaad in de schepping aanwezig is, zal niemand die goed om zich heen kijkt kunnen ontkennen. Er wordt in de Bijbel een toekomstperspectief geschetst, waarbij vanuit Jeruzalem de wet zal uitgaan. De hele wereld zal uiteindelijk worden gezegend vanuit Sion, de plaats die bij veel wereldburgers nu juist zo omstreden is. Gods liefde beperkt zich niet alleen tot Israël, maar richt zich ook op het heil van de volkeren. Ik zou zo graag willen dat de Arabische volkeren zouden inzien dat de belofte aan Israël betekent dat uiteindelijk ook zij tot hun bestemming zullen komen. Er gelden ook beloften voor de nakomelingen van Ismaël.⁴

Het Joodse begrip 'verlossing' houdt onder andere in 'voltooiing' en 'tot zijn bestemming' brengen. Israël is een kanaal om ons het heil te brengen. De apostel Paulus schrijft hierover dat door hun val het heil tot de heidenen, de volkeren, gekomen is.⁵ Wie de Bijbel bestudeert, kan onmogelijk volhouden dat het Joodse volk arroganter of hoogmoediger is dan andere volkeren. Integendeel! Van Genesis tot

het boek van de profeet Maleachi lezen we over een volk dat hoogtepunten ziet afgewisseld met dieptepunten, geloof met ongelooft. Er is sprake van voorspoed als het volk de geboden die God heeft gegeven naleeft. Tegenslag volgt er echter als er sprake is van ongehoorzaamheid of afgodendienst.

Ik heb Israël lief en ben solidair met het volk, omdat de gang van Israël door de geschiedenis te vergelijken is met de woestijnreis van een mens door het leven. Talrijk zijn de bijbelse personen van wie niet alleen de goede, maar ook de slechte en negatieve kanten beschreven worden. Ik heb persoonlijk moeilijke tijden en zelfs periodes van wanhoop in mijn leven doorgemaakt en werd dan bemoedigd door het lezen van de psalmen. Psalm 38 en 51 zijn uitingen van verdriet en lijden. David, de machtige koning van Israël uit er zijn verdriet en neerslachtigheid. Hij lijdt zelfs zo onder de omstandigheden, dat het een zware weerslag heeft op zijn lichamelijke gezondheid. David vormt geen uitzondering. Zowel de Wet, de Profeten als andere bijbelgedeelten in de Bijbel zijn doordrenkt van zelfbeoordeling en zelfkritiek. De uitverkiezing van Israël hield ook veel lijden in en hun speciale positie bracht ook een grote verantwoordelijkheid met zich mee. Als de critici van Israël weer eens fel van leer trekken, verwijs ik altijd naar de geschiedenisboeken van de westerse landen. Daarin valt over het algemeen weinig zelfkritiek te ontdekken en worden de daden uit de geschiedenis verheerlijkt. Zelfs excessen en onverkwikkelijke zaken uit het verleden zoals slavernij, uitbuiting, koloniale oorlogen en vormen van collaboratie worden zonder enige vorm van zelfkritiek beschreven of totaal genegeerd. Gelukkig valt er de laatste jaren een kentering waar te nemen. Historici, auteurs en politici hebben niet langer schroom om verwerpelijke daden uit het verleden aan de kaak te stellen, zij het uiterst voorzichtig en behoedzaam.

Toekomstperspectief

Ik ben overtuigd christen. Op achttienjarige leeftijd kwam het geloof dat mij door overlevering was bijgebracht, op een laag pitje te staan. Na een langdurig verblijf in het buitenland maakte ik kennis met mijn huidige echtgenote en ging het christelijke geloof weer een belangrijke rol spelen in mijn leven. Israël heeft in mijn religieuze ontwikkeling altijd een belangrijke plaats ingenomen. Het proces dat toen is ingezet, duurt voort tot op de dag van vandaag. Het

is mijn overtuiging dat de mens als gevolg van de gebrokenheid van de schepping, van nature tot het kwade geneigd is. De kloof die was ontstaan tussen God en de mens, is door het verzoenend sterven van Jezus Christus overbrugd. Het ging Hem niet om macht, weelde en uiterlijk vertoon. Uit Zijn leven op aarde zoals dat in de evangeliën wordt beschreven, blijkt overduidelijk dat Hij zachtmoedig was. Hij was bewogen met het zwakke en degenen die leden en droeg dat uit door Zijn boodschap van verzoening en in de verhouding tot Zijn medemens. Als geen ander wist Hij dat de mens er nimmer in zou slagen op eigen kracht een betere wereld te verwezenlijken. Vlak voor Zijn verzoenend sterven weende Hij over de stad Jeruzalem, omdat Hij wist dat de stad verwoest zou worden en de wereld in een verre toekomst zou worden geconfronteerd met immense problemen, oorlogen, wetteloosheid en natuurrampen. Die tijd, die staat beschreven in de zogenaamde tijdredenen in de eerste drie evangeliën, is niet ver meer weg.⁶ Het is mijn vaste overtuiging dat er een moment zal komen dat Israël de slopende strijd om het bestaan niet langer kan volhouden. Politici en militaire strategen delen die mening. Qua aantal inwoners is het land ver in de minderheid en geografisch gezien beslaan de andere landen in het Midden-Oosten 640 keer de oppervlakte van Israël. Als er ook nog eens een wereldwijde boycot van Israël komt, bijvoorbeeld in VN-verband, zal het land naar menselijke maatstaven gerekend grote moeite hebben om te overleven. Israël is echter uniek. Een Nederlandse rabbijn zei enige jaren terug: we waren het volk van het Boek, maar de omstandigheden hebben ons tot een volk van het zwaard gemaakt. Als de haat van de wereld zich op Jeruzalem richt en het volk met de rug tegen de muur komt te staan, zal het de Messias aanroepen. Bij de beoordeling van de situatie rond Israël gaat het niet om menselijke maatstaven of volkenrechtelijke argumenten. Er bestaat bij mij geen enkele twijfel dat er een goddelijke interventie zal plaatsvinden. Een van de invloedrijkste Joodse geleerden uit de geschiedenis, Rabbi Mozes Ben Maimon (Maimonides) die leefde van 1138-1204, schreef dertien geloofspunten op. *In punt 12 stelt hij: ik geloof in volmaakt geloof in de komst van de Messias; en ook wanneer hij lang op zich laat wachten, verwacht ik niettemin iedere dag dat hij zal komen.* Achthonderd jaar na zijn woorden is de wereld ten prooi aan chaos, oorlogsdreiging, rampen in de natuur en geestelijke verloedering. Ik werd onlangs getroffen door de visie van een rabbijn over de herbouw van de tempel op de plaats in Jeruzalem, die nu zo omstreden

is. Hij gaf aan dat het tijdperk van de Derde Tempel een periode van ongeëvenaarde harmonie en eenheid onder de mensen zal inluiden en onderstreept daarmee het belang van Israëls uitverkiezing voor deze tijd. Voor het volk Israël zal een centrale rol weggelegd zijn op het wereldtoneel en dat zal zich de komende decennia in volle scherpte aftekenen.⁷

Waakzaamheid geboden

Als christenen dragen we een zware verantwoordelijkheid in de houding ten opzichte van Israël en de keuzes die we maken. Wij moeten er voor waken niet te worden meegezogen in de sfeer van vijandigheid en haat die de afgelopen jaren rond Israël is gecreëerd. Er is alle reden om waakzaam en alert te zijn. De intenties achter de huidige golf van antizionisme verschillen niet wezenlijk van die waarop het antisemitisme eeuwenlang stoelde. In hoofdstuk 1 heb ik melding gemaakt van de oprichting van de afdeling Nederland van de Arabisch-Europese Liga (AEL). Hun belangrijkste doelstelling, te weten de opheffing van de staat Israël, riep in ons land minder heftige reacties op dan ik had verwacht en gehoopt. Die lauwheid beschouw ik als een ernstig signaal. Veel vijanden van Israël zijn uit op wat men noemt de gefaseerde vernietiging van de zionistische entiteit. Niet alleen de AEL heeft deze doelstelling geformuleerd, maar we treffen haar ook aan in het Palestijns Nationaal Handvest en de statuten van Al-Fatah.⁸ Natuurlijk zal de haatcampagne niet stoppen als het zionistische probleem is opgelost. Daarna zal deze zich ongetwijfeld richten op de Joden in Israël en daarbuiten. Op bijbelse gronden is het onmogelijk dat Joden afzien van hun zionistische idealen. Het zou immers strijdig zijn met de belofte die de Almachtige aan het volk gaf. Een ding staat voor mij echter als een rots. Ondanks menselijke tegenwerking zal God zijn belofte nakomen en met Israël tot Zijn doel komen. *Jubel en verheug u, gij dochters van Sion! Want zie, Ik kom in uw midden wonen. Zacharia 2:10.* God zal nimmer toelaten dat Israël zal worden ontmanteld en verdwijnt. Het profetisch woord is betrouwbaar en de belofte waarop Israël nog steeds aanspraak kan maken, zal zeker worden vervuld.⁹

EINDNOTEN:

1. De landsbelofte: Genesis 13:14-17 en 35:12.
Het volk: Genesis 12:2-3.
God: Jesaja 43:5-6.

2. De Koran. Sura 2:124.
Wie is God. Tempel of moskee. E. Davidson. Uitgave: Sjofar Breda, 1987.
3. Genesis 16:10.
4. Maandblad De Oogst, november 2002. 'In Abrahams tent'.
5. Deuteronomium 7:7.
Micha 4:2.
Romeinen 11:11-18.
6. Lucas 19:41-44 en Lucas 21:6-36. Mattheüs 24 en Marcus 13.
7. De dertien geloofspunten van Maimonides.
Twee ethische traktaten. Mozes Maimonides. Vertaald en ingeleid door dr. A. van der Heide. Uitgave Meinema Zoetermeer, 1992.
Omroepblad Visie, 21 maart 2003. 'De tijd is nabij'. Een interview met Hannah Stranders.
Maandblad de Oogst, oktober 2002. 'Israël, middelpunt van de geschiedenis'.
De nieuwe tempel. Een interview van Rabbi Richman door David Hathaway. Oktober 1999.
8. NIPAC Midden-Oosten dossiers. 'Het twintigjarig vredesproces'.
Israël and the Arab states. Israël information Center Jerusalem. 1992.
9. Jesaja 62:1.

Overige bronnen:

Geestelijk Israël...Wat nu? A. de Kleuver. Uitgave Pieters Groede B.V.
Gods Partner. Ontmoeting met het Jodendom. Willem Zuidema. Uitgave Ten Have Baarn. 1977.
Met Sterke Hand. Jaap Spaans. Uitgave Moria Hilversum. 1992.

Hoofdstuk 4

Antisemitisme en antizionisme

In mei 2002 wilde een jonge vrouw in Moskou een in de wegberm aangebrachte poster met het opschrift 'Dood aan de jidden' verwijderen. Tijdens haar actie raakte zij zwaar gewond door een boobytrap die achter de poster was bevestigd. Het voorval is tekenend voor de verharding waarvan sprake is bij antisemitische incidenten. De laatste jaren is er een duidelijke toename van het aantal geweldsdelicten, waarbij antisemitische gevoelens een rol spelen.

Antisemitisme gedoogd

Het Antisemitism World Report dat jaarlijks in boekvorm wordt uitgebracht, laat wereldwijd een toename zien van antisemitisme, een tendens die ook in ons land waarneembaar is. Naar aanleiding van een antisemitisch incident, stelde een journalist in een landelijk dagblad dat er weer een onderwerp aan het Nederlandse gedoogbeleid is toegevoegd: *Nederland gedooft antisemitisme*.¹ Hij doelde op de vredesdemonstratie in Amsterdam in april 2002, die door velen werd beschouwd als een van de grootste antisemitische demonstraties in ons land van de afgelopen decennia. Bij een vergelijkbare demonstratie in Berlijn liepen zelfs Arabische kinderen mee, omgord met namaak springstofgordels. Hoe stuitend deze uitingen ook zijn, er was op veel plaatsen begrip voor de woede van de demonstranten, omdat zij zich sterk zouden identificeren met de Palestijnen. Het is opmerkelijk dat bijvoorbeeld in een land als Duitsland neofascisten toenadering zoeken tot allochtone inwoners, die uiterst negatief staan ten opzichte van de staat Israël. Opmerkelijk, aangezien juist de neofascisten in Duitsland altijd fel gekant waren tegen de komst van buitenlanders en asielzoekers. Er is geen andere conclusie te trekken dan dat het antisemitisme hier het cement is, dat groepen met verschillende achtergronden en doelstellingen verbindt.

Moderne vorm van oude jodenhaat

Antisemitisme en antizionisme lijken momenteel als het ware in elkaar over te gaan en er is geen duidelijke scheidslijn. In ons land waren er diverse incidenten rond voetbalstadions. In en buiten stadions werd de kreet gescandeerd: ' Hamas, Hamas, Joden aan het gas'. Gelukkig reageerden de media onthutst en volgde er een krachtige afwijzing. Anders lag het bij een vrouwelijk lid van de kerngroep van de Arabisch-Europese Liga die, zoals ik eerder aangaf, vindt dat de staat Israël moet verdwijnen. In een interview met een gezaghebbend dagblad liet zij zich begripvol uit over spreekkoren van deze toonzetting die ook sommige Marokkaanse jongeren wel eens scanderen. 'Dat zijn geen effectieve uitspraken, maar ik keur die ook niet af'. In een dagblad van progressieve signatuur verscheen onlangs een schokkende reportage over de walm van antisemitisme die weer over de samenleving hangt. Er wordt beschreven hoe onder het mom van antizionisme antisemitische vooroordelen ook linkse kringen binnenkruipen. Sommige websites zijn zo schokkend, dat zij worden vergeleken met een openbaar urinoir.² Het roept bij mij een cruciale vraag op. Als er een directe relatie is tussen de politiek van Israël en de toename van het aantal antisemitische incidenten, hoe was het dan in bijbelse tijden of gedurende de eeuwen dat de Joden in de diaspora waren en de staat Israël nog niet bestond? Een heel belangrijk gegeven, omdat de recente toename van het antisemitisme door velen uitsluitend wordt toegeschreven aan de Israëlische politiek. *Welnu, als kan worden aangetoond dat er altijd al antisemitisme was, dus ook voordat de staat Israël in 1948 werd gevestigd, is dat argument ontkracht en spelen er kennelijk andere en diepere beweegredenen een rol.*

Haman de jodenhater

In het bijbelboek Ester hoofdstuk 3 lezen we het verhaal van Mordechai en Haman in de tijd van koning Ahasveros. Mordechai is een Jood en Haman is een zoon van de Agagiet Hammedata, de jodenhater zoals de Bijbel er veelzeggend aan toe voegt (vers 10). Haman heeft het gebracht tot onderkoning van het immense en machtige Perzische Rijk dat zich uitstreckte van India tot Ethiopië. Hij geniet van zijn macht; alleen de houding van de Jood Mordechai wekt zijn gramschap op. Mordechai weigert namelijk zich voor Haman

te laten vallen als deze langskomt. Uit wraak beraamt Haman een geraffineerd plan om niet alleen Mordechai, maar het gehele Joodse volk in het rijk uit te roeien. Hij overtuigt koning Ahasveros van de noodzaak om alle Joden in het immense rijk te vernietigen. De wet die de koning vervolgens uitvaardigt om de Joden te vernietigen is onherroepelijk en het lot van de Joodse bevolking lijkt bezegeld. Door goddelijke leiding zien we echter dat er een keer komt in de netelige situatie. Ik word altijd getroffen door de woorden van de wijzen van Haman en zijn vrouw Zeres. Kennelijk hadden zij meer inzicht in de Schriften dan Haman. *Indien Mordechai, voor wie gij begonnen zijt te vallen, uit het zaad der Joden is dan zult gij niets tegen hem vermogen, integendeel, gij zult voor hem geheel ten val komen.*³ Uiteindelijk wordt Haman gespietst op de paal die hij voor Mordechai had laten oprichten. De Joodse koningin Ester speelt in het geheel een cruciale rol. De Joden worden in de gelegenheid gesteld zich te verdedigen tegen hun belagers en krijgen rust van hun vijanden. Tot op de dag van vandaag viert het volk Israël het Poerimfeest. Ook uit profetisch oogpunt een noodzaak, omdat er nog veel machthebbers in de geschiedenis zouden opduiken, die het Joodse volk wilden uitroeien. De vijandschap tussen Haman en Mordechai was de dramatische climax in een strijd die toen al vele eeuwen duurde. Uiteindelijk gaat het om een strijd tussen de Almachtige en de tegenstander van de beginne. De strijd tussen Amalek en Israël, tussen Jeruzalem en Babylon.

Antisemitisme in Europa

Europa kent een lange traditie van antisemitisme. Toen in het oude Rome de Joden werden beschouwd als gelijke burgers, was dat de Grieken en Egyptenaren een doorn in het oog. De concurrentie van deze begaafde en hardwerkende burgers werd als uitermate irritant beschouwd. Deze afgunst leidde tot haat en antisemitisme.

Het verschijnsel steekt ook de kop op in het inmiddels rooms geworden Europa. In 681 wordt op het twaalfde concilie van Toledo door een bisschop opgeroepen de Joodse pest met wortel en tak uit te roeien. De godsdienst wordt verboden. Met de eerste kruistocht begint een periode van vervolging en verschrikking. In het voorjaar van 1096 worden Duitse Joden het slachtoffer van troepen kruisvaarders op weg naar het Beloofde Land. Drie maanden lang woedden, plunderden en moordden de 'krijgers van Christus'. Over de duis-

tere Middeleeuwen schreef de Jood Samuël Ben Jehuda: Er is een diepe duisternis over ons gevallen. In Oost-Europa volgen ontelbare pogroms. Het zou uiteindelijk uitmonden in de grootste catastrofe van de geschiedenis, de Sjoa, die aan zes miljoen Joden het leven kostte. Diepe antisemitische gevoelens bij machthebbers maar ook bij gewone burgers hadden tot deze catastrofe geleid. Historici en theologen hebben in belangrijke naoorlogse publicaties de theologische en kerkelijke wortels van het antisemitisme bloot gelegd. Historische feiten wezen uit, dat er een direct verband bestond tussen christelijke uitwassen en de dwaalleer dat de kerk de plaats van Israël had ingenomen als het uitverkoren volk van God en dat Israël definitief verworpen zou zijn.⁴ Deze leer heeft door de eeuwen heen veel Joods bloed gekost. Deze terugblik in de bijbelse geschiedenis en het nabijbelse tijdvak tot heden levert een belangrijke conclusie op. *Het verschijnsel antisemitisme kan niet uitsluitend worden gerelateerd aan de politiek van de staat Israël.* Het is geworteld in de harten van mensen en heeft te maken met Israëls uitverkiezing waarover het ging in hoofdstuk 3.

Antizionisme en antisemitisme

Militante aanhangers van de politieke islam richten zich niet alleen tegen het zionisme, maar ook tegen de staat Israël en Joden in het algemeen. Bij hen is duidelijk vast te stellen dat antisemitisme en antizionisme in elkaar over gaan. De Arabische pers staat dagelijks vol haat en afstotende propaganda tegen Israël. In karikaturen, boeken, films en televisieprogramma's worden haat en vijandschap tegen Israël, maar ook tegen de Joden in het algemeen, gevoed. Een bekende Egyptische schrijver beschreef Israël als 'een dodelijke bacil in een moslimland, die zich vermeerdert, verdelgt en alles vernietigt. De enige remedie is Israël geheel en al uit te roeien'. Antizionisme is dan niet meer dan een eufemisme voor antisemitisme. Veel Arabische landen eisen nog steeds dat er niet-jood verklaringen worden overlegd van werknemers van buitenlandse bedrijven, die in deze landen projecten uitvoeren. Ook in Europese landen zien we een toename van radicale moslims die oproepen tot martelaarschap en haat tegen Joden en christenen.

Veelzeggend is het feit dat er vanuit de moslimgemeenschappen in Europa een duidelijke toename is van jodenhaat tegen de hier wonende Joden en dat er tal van aanslagen zijn gepleegd op syna-

gogen en Joodse instellingen. Hieraan is te zien dat antizionisme en antisemitisme in feite in elkaar overvloeien. Het gaat hier immers in Europa om Joden die juist niet naar Israël zijn geëmigreerd en dus onmogelijk als echte zionisten beschouwd kunnen worden. Het is dus in de eerste plaats hun Jood-zijn dat aanleiding is tot haat en vervolging vanuit de islamitische gemeenschap.

Verschuivende standpunten

Waar ik mij voor zorgen over maak is de snelheid waarmee standpunten over Israël wijzigen, ook in Nederland. Er is een buitenproportionele aandacht voor Israël, zonder dat de situatie rond dat land in de vereiste geografische en politieke context wordt geplaatst. De verharding van standpunten constateer ik zowel in christelijke als seculiere contacten. Het revisionisme, de visie dat de moord op zes miljoen Joden wordt afgedaan als onderdeel van de Joodse samenzwering, krijgt steeds meer aanhangers. Openlijk en vol trots propageren de vaak wetenschappelijk geschoolde aanhangers, dat Joden machtswellustig zijn en de geschiedenis zouden vervalsen. Hun geschriften staan bol van antisemitisme en haat tegen Israël. De oude samenzweringstheorieën doen het anno 2003 weer goed. Aan het begin van de oorlog van de VS en een aantal coalitiepartners tegen Irak, werd er in de media uitvoerig aandacht besteed aan enige Joodse adviseurs van de Amerikaanse president die een doctrine hadden ontwikkeld om preventieve oorlogen te voeren.⁵ We stevenen in hoog tempo af op de tijd die in de Bijbel is aangekondigd en waarbij de woede en haat van de wereld zich op Israël zal richten. Vanuit de verdrukking zal het volk smeken om de komst van de Messias.⁶ De geschiedenis lijkt zich te gaan herhalen en daarom is er alle aanleiding de komende ontwikkelingen waakzaam en alert te volgen.

EINDNOTEN:

1. Algemeen Dagblad, 19 april 2002. 'Nederland gedooft antisemitisme'. De Volkskrant, 3 april 2003. 'Boosheid over antisemitisme lijkt opeens te zijn verdwenen'.
2. World Report Antisemitism. Institute of Jewish Affairs te Londen. The Antisemitism Monitoring Forum, april 1997. 'Expressions of antisemitism in the Arab press'. Nederlands Dagblad, 9 maart 1990. Sovjet-Joden weer slachtoffer van eeuwenoud antisemitisme. Trouw, 28 februari 1986. West-Duitse Bondsdag: antisemitisme wint alarmerend terrein.

- Reformatoisch Dagblad, 19 april 2002. 'Palestijnen tuigen Amerikaanse Jood af'. Berichtgeving naar aanleiding van de demonstratie tegen Israël in Amsterdam.
- Nieuwsblad van het Noorden, 12 oktober 2000. 'Chirac ongerust over oplevend antisemitisme'.
- Dagblad van het Noorden, 22 april 2002. 'Cohen stuurt Utrecht-fans weg. Arena op slot voor anti-Joodse voetballiefhebbers'.
- NRC-Handelsblad, 1 maart 2003. Interviews met de oprichters van de Arabisch Europese Liga, Afdeling Nederland. 'Je bent islamitisch en je wilt wat'.
- De Volkskrant, 3 april 2003. 'Antisemitische walm'.
3. Ester 3:10 en 6:13.
  4. En zij werden verstrooid onder alle volken. De geschiedenis van het Joodse volk na het bijbelse tijdvak. Werner Keller. Uitgave: La Riviere en Voorhoeve, Zwolle.
Christelijke theologie na Auschwitz. Dr. Hans Jansen. Uitgave Boekencentrum Den Haag. 1982.
Anti-Judaïsme en de kerk. Klaas A.D. Smelik. Uitgave Ten Have, Baarn. 1993.
  5. De Volkskrant, 14 juni 2002. 'Radicale imams prediken martelaarschap'.
Trouw, 15 juni 2002. 'Kamer wil imams die haat zaaien wegsturen'.
De Telegraaf, 8 maart 2003. 'Imam de cel in na oproep tot moord en rassenhaat'.
Nieuw Israelitisch Weekblad, 2 maart 1990. 'Revisionisme wordt open en bloot gepropageerd in Parijse boekhandel'.
Maandblad De Oogst, oktober 2002. 'Antizionisme als eufemisme voor antisemitisme'.
Nieuw Israelitisch Weekblad, 23 februari 1996. 'Vlaggetjesplakkers in de boeien geslagen. Wie in den Haag 'Dood aan Israël' schreeuwde, kon zijn gang gaan. Wie opkwam voor de Joodse staat, had het moeilijker'.
NRC-Handelsblad, 3 februari 1998. 'Midden-Oosten steunt filosoof die vraagtekens zet bij holocaust'.
Christenen voor Israël Magazine, september 1997. 'Meer jodenhaat bij christenen'.
Hadderech, maandblad van de Nederlandse Vereniging van Jesjoea Hammasjiach Belijdende Joden. Respectievelijk oktober 1991 en maart 1996. 'Haat tegen Israël' en 'Een messiaanse kijk op Poerim'.
Brochure Antizionisme. Drs. Jan van Barneveld. Uitgave Israël Comité Nederland.
NRC-Handelsblad, 24 september 2001. 'Hoogtijdagen voor complotdenkers'.
Het Financieele Dagblad, 31 maart 2003. 'Superhavig Perle doet stapje terug'.
NRC-Handelsblad, 22 maart 2003. 'Het oorlogskabinet van Bush'.
The San Diego Union-Tribune, 17 maart 2003. 'Raising questions isn't antisemitism'.
  6. Zacharia 12 en 14.

Hoofdstuk 5

Israël en de wereld

In voorgaande hoofdstukken heb ik aangegeven, dat Israël geografisch en numeriek geen factor van belang is in de wereld. Ik heb tevens een aantal argumenten opgesomd waarom Israël uniek is en dat kleine land zo'n dominante rol speelt op het wereldtoneel. Het is een feit dat het nieuws uit Israël de massamedia in de westerse wereld domineert. Structureel bezien telt het land verhoudingsgewijs de meeste buitenlandse correspondenten ter wereld. Of het nu gaat om zelfmoordaanslagen, parlementsverkiezingen of acties van het Israëlische leger, een wereldwijd opererende nieuwszender als CNN slaagt er bijna altijd in de gebeurtenissen daar binnen een half uur live te verslaan. Het roept de vraag op, waarom een dergelijke intensiteit in de berichtgeving ontbreekt bij andere landen in de wereld, waar minstens evenveel gebeurt op het gebied van oorlog en mensenrechten. Te denken valt aan landen als China, Tibet, Rusland, Nigeria, Soedan, Syrië, Iran, Saudi-Arabië en de Koerdische gebieden. In veel van deze landen is men niet zo gesteld op pottenkijkers en daarom worden de massamedia geconfronteerd met censuur of simpelweg niet toegelaten. Israël is een democratie en behoudens enige militaire censuur vanwege de veiligheid, worden de massamedia weinig beperkingen opgelegd.

De vruchten van deze openheid bereiken ons in de vorm van een bombardement met beelden, dat buiten alle proporties is. De dagelijkse stroom aan nieuws heeft een immense invloed op de publieke opinie. Stelt u zich eens voor dat televisiekijkers in het buitenland dagelijks kennis zouden nemen van excessen in Nederland zoals drugsgebruik, criminaliteit en discriminatie, of voetbalsupporters die antisemitische leuzen scanderen. Binnen korte tijd zou de beeldvorming over ons land totaal anders worden. De berichtgeving vanuit Israël is feitelijk niet altijd onjuist, hoewel het bekend is dat er ook regelmatig situaties worden geënceneerd. Zij is echter niet objec-

tief, omdat de hoeveelheid nieuws buiten proporties en daarom onevenwichtig is. In het verleden heb ik diverse malen door middel van open brieven bij de media geprotesteerd tegen de naar mijn mening selectieve berichtgeving, die zoveel schade toebrengt aan de positie van Israël. Er werd echter nauwelijks op gereageerd. De directies van enige actualiteitenrubrieken van de televisie hadden wel de moed te reageren en bevestigden een aantal kritische punten die ik naar voren bracht.¹ *Conclusie is dat Israël ook op het gebied van publiciteit op de wereld een bijzondere positie inneemt.* Het is dan ook van groot belang om de verhouding van Israël tot de rest van de wereld te belichten.

Israël en Europa

Na twee verwoestende wereldoorlogen likt Europa in 1945 de wonden. De Tweede Wereldoorlog had het eens zo machtige werelddeel in een puinhoop veranderd. Het continent wordt verdeeld in een oostelijk deel en een westelijk deel. Met behulp van het door de Verenigde Staten gelanceerde Marshallplan, wordt voortvarend begonnen met de wederopbouw van West-Europa en daarmee wordt de basis gelegd voor nieuwe welvaart in dit deel van de wereld. Door de vernietigende uitwerking en de omvang van de oorlog was echter in brede zin het besef ontstaan, dat samenwerking tussen de volkeren van de wereld in de toekomst onontbeerlijk zou zijn om soortgelijke calamiteiten te voorkomen. Op 9 november 1989 valt de Berlijnse Muur, die vanaf 1961 een belangrijk symbool was van de scheiding tussen Oost en West. De val van de Muur beschouw ik als een van de belangrijkste omslagpunten in de naoorlogse geschiedenis en een stimulans voor het eenheidsstreven in Europa en de rest van de wereld. Door deze omwenteling en de eenwording die daar het gevolg van was, werd Duitsland weer een Midden-Europees land. De komende jaren zullen we meer dan ooit worden geconfronteerd met processen als internationalisering en globalisering, die direct na de Tweede Wereldoorlog in gang werden gezet en door de val van de Muur zijn versneld. Ons land heeft vanaf het begin deel uitgemaakt van Europese instellingen en ligt inmiddels stevig verankerd in de Europese Unie (EU). Op 1 januari 2002 heeft onze nationale munteenheid, de gulden, plaats gemaakt voor de euro. Al een paar jaren is er sprake van een verschuiving van het bestuurlijke zwaartepunt van de nationale hoofdsteden van de lidstaten naar Brussel. Een belang-

rijk deel van onze wetgeving wordt al vanuit de EU ontwikkeld. Op steeds meer plaatsen wappert de Europese vlag, de krans van twaalf gele sterren op een blauwe achtergrond. De macht en de invloed van organen als de Europese Commissie, het Europees Parlement en de Europese Centrale Bank groeien gestaag en er wordt hard gewerkt aan een Europese grondwet. Op termijn valt aan een Europese regering niet te ontkomen en in een geleidelijk proces zullen de afzonderlijke lidstaten worden gereduceerd tot Europese provincies.

De basis van de Europese Unie

De basis voor de huidige EU werd gelegd op 9 mei 1950, toen de Franse minister van Buitenlandse Zaken Robert Schuman aan de regeringen van een aantal Europese landen, waaronder Nederland, de oprichting voorstelde van een gemeenschap van vreedzame belangen. Schuman belastte een landgenoot, Jean Monnet, met het denkwerk. Het hoofddoel was ontspanning en wereldvrede tot stand te brengen en Duitsland opnieuw in de westerse wereld te integreren. Monnet zette in op een proces van geleidelijke ontwikkeling, maar wel met een krachtig Verenigd Europa als einddoel. Ruim een halve eeuw na dit Franse initiatief, bevinden we ons in een cruciale fase van de Europese ontwikkeling. Slechts weinigen hadden dat twee decennia geleden voor mogelijk gehouden. De komende decennia zullen er nog vele, opzienbarende ontwikkelingen volgen.

Europa beschikt over een immens potentieel en heeft alles in zich om op termijn uit te groeien tot een supermacht. In september 2001 bezocht Ruslands president Vladimir Poetin Brussel voor een top tussen de EU en Rusland. Daarbij werd overeengekomen nauwer samen te werken op het gebied van veiligheid, economie en defensie. Leaders van de rijke Europese landen kijken al geruime tijd met begerige ogen naar de enorme voorraden olie en andere grondstoffen in het Oosten. De leaders van Rusland onderkennen dit en zijn zich op hun beurt bewust van de enorme financiële en technologische mogelijkheden van de rijke landen in het Westen. De groeiende Russische betrokkenheid bij Europa is dan ook logisch en verklaarbaar. Deze componenten samengevoegd kunnen van Europa een belangrijk, zo niet het belangrijkste machtsblok ter wereld maken. Integratie van Rusland in Europa heeft belangrijke materiële en politieke voordelen. De toevoer van olie, gas en andere grondstoffen

zal gewaarborgd zijn, waardoor de afhankelijkheid van het onrustige en explosieve Midden-Oosten afneemt. Daardoor kan de economie blijven groeien. Politici en financiële deskundigen verwachten in de toekomst een krachtige en stabiele Europese Unie, met rond de 30 lidstaten en vijfhonderd miljoen inwoners. Het zal slechts een kwestie van tijd zijn, of een krachtig en verenigd Europa zal naast economische macht, ook politieke en militaire macht willen nastreven. Veel politici binnen en buiten Europa zagen de afgelopen jaren met lede ogen aan, dat de Verenigde Staten zich hadden ontwikkeld tot de enige supermacht ter wereld. De aanloop naar de laatste oorlog tegen Irak in maart 2003, heeft zelfs tot een diepe kloof geleid tussen Europa en de Verenigde Staten. Frankrijk dat al zo'n grote invloed had op het ontstaan van de EU, nam ook toen het initiatief om de EU duidelijk te profileren ten opzichte van de Verenigde Staten. Veel Europeanen voelden zich vernederd door het eigenzinnige optreden van de VS. Naar mijn mening zullen dergelijke wrijvingen en politieke krachtmetingen uiteindelijk bijdragen aan versterking van het Europees bewustzijn.²

Scepsis over Europa

Veel Nederlanders hebben moeite met Europa. Bestuurlijke en politieke zekerheden en de stabiliteit waaraan we als Nederlanders zo gewend waren, beginnen bij veel burgers plaats te maken voor twijfel, onzekerheid en een gebrek aan overzicht. Door de economische recessie die in 2002 is ingezet is de onzekerheid verder toegenomen. Daarnaast is er een groot aantal wezenlijke vragen op terreinen die te maken hebben met ethiek en levensbeschouwing. Hoe wordt er binnen Europa omgegaan met ethische kwesties, waarden en normen en burgerrechten? Hoe zit het met de democratische principes en rechtspraak, is er sprake van transparant en integer bestuur en gaan de Europese politici en volksvertegenwoordigers juist om met hun bevoegdheden? *Voor velen is ook de vraag van belang, welke houding Europa zal innemen ten opzichte van een land als Israël. We zullen rekening moeten houden met drastische wijzigingen op dat gebied.* Nederland werd altijd gerekend tot een van de trouwste vrienden van de Joodse staat, maar dat zal de komende tijd veranderen. De afgelopen jaren was er sprake van een duidelijke verschuiving en we conformeren ons in toenemende mate aan het Europese standpunt, dat duidelijk veel afstandelijker is ten opzichte van de Joodse staat.

In dat licht bezien is het verbazingwekkend, hoe weinig kennis er onder de burgers van de EU is over het functioneren van Europese instellingen en democratische organen.

De Verenigde Naties

Ook bij de oprichting van de belangrijkste mondiale organisatie, de Verenigde Naties (VN), speelden de verschrikkingen van de Tweede Wereldoorlog een belangrijke rol. De VN werd in 1945 opgericht om de wereldvrede te handhaven en te streven naar samenwerking op economisch, cultureel en humanitair gebied. Geleerd moest worden van de fouten die waren gemaakt bij de oprichting van de Volkenbond (1920-1940), die krachteloos bleek te zijn toen het er op aankwam. Vijftig landen namen deel aan de oprichtingsconferentie van de VN in San Francisco. Belangrijke VN-organen zijn de Algemene Vergadering en de Veiligheidsraad. Er werd een handvest opgesteld waarin regels voor het functioneren zijn vastgelegd. Op 10 december 1948 werd de Universele Verklaring voor de rechten van de mens opgesteld. Een soort mondiale grondwet waarin de mensenrechten van alle wereldburgers zijn verankerd. De oprichting van de VN kan worden beschouwd als een universele doorbraak. Ook bij de ontwikkeling van de VN is er sprake van een geleidelijk proces.

De VN een supranationaal orgaan

Volkenrechtelijk en humanitair bezien was de oprichting van de VN noodzakelijk. Na de desastreus verlopen Tweede Wereldoorlog, de te verwachten perfectionering van massavernietigingswapens en grove schendingen van de mensenrechten, was het duidelijk dat er in de toekomst grote behoefte zou zijn aan een supranationaal, toezichthoudend orgaan met vergaande juridische bevoegdheden. Door de toegenomen globalisering, reikwijdte van de massamedia en terreuraanslagen is het belang verder toegenomen. Israël, een land waar veel christenen zich zeer betrokken bij voelen, dankt zijn ontstaan aan een stemming in de Algemene Vergadering van de VN. Op veel plaatsen in de wereld doen VN-organisaties die zich inzetten voor kinderen en vluchtelingen, zoals UNICEF en de UNHCR, uitstekend werk met vaak beperkte middelen. Militair ingrijpen in VN-verband was nodig in Korea en in de Golfregio na de Irakese bezetting van Koewait. Ik sluit niet uit dat in de toekomst de bevoegdheden

van juridische VN-instellingen zullen worden uitgebreid, zodat ook terroristen kunnen worden uitgeleverd en berecht. Diverse juridische instellingen van de VN, zoals het Internationale Hof van Justitie zijn in ons land gevestigd. Op 11 maart 2003 werd in Den Haag in aanwezigheid van de secretaris-generaal van de VN, Kofi Annan en koningin Beatrix het Internationaal Strafhof (ICC) geïnstalleerd. Deze instelling moet in de toekomst oorlogsmisdadigers berechten en tegelijk mensen afschrikken die op het punt staan oorlogsmisdaden te begaan.³ Op zich zijn dat nobele doelstellingen. Er zijn echter ook enige kritische kanttekeningen te plaatsen bij de organisatie en het beleid van de VN.

Willekeur

De VN is door politici en wereldleiders bij herhaling gebruikt om op opportunistische wijze politieke doelstellingen te verwezenlijken. Zo heerst er binnen de VN willekeur, waar het gaat om de houding ten opzichte van Israël; het thema van dit boekje en voor mij als christen een zeer gewichtig punt. Het qua oppervlakte en inwoneraantal nietige Israël, domineert al decennia de agenda van de Veiligheidsraad en dat is verbazingwekkend. Het VN-beleid ten opzichte van Israël is selectief en het aantal tegen Israël gerichte moties buitenproportioneel. In 1975 verklaarde de Israëlische VN-ambassadeur Chaim Herzog, dat de VN in de enkele decennia van haar bestaan hard op weg was om een wereldcentrum van antisemitisme te worden. Het Handvest van de Verenigde Naties voorziet in de mogelijkheid om leden te schorsen of uit te sluiten. Dit is tot nu toe niet voorgekomen. Ik schat de situatie rond Israël echter ernstig in en de druk op de Joodse staat neemt toe. Ik vond het opmerkelijk dat tijdens de berichtgeving over de terreuraanslagen in september 2001, zowel de ijlings opgetrommelde deskundigen als de extremisten zelf, de terreurdaden trachten te legitimeren door verwijzing naar het Israëlisch-Palestijns conflict. De gedachte alleen al dat er een legitimatie zou zijn voor zelfmoordaanslagen en bioterreur acht ik volstrekt verwerpelijk. Alsof extremistische moslims geen terreur meer zouden bedrijven, als zij zouden slagen in hun opzet om Israël van de kaart te vegen. Met dergelijke stellingen wordt de wereld zand in de ogen gestrooid. Israël kreeg zelfs uit Nederlandse hoek de schuld voor de terreuraanslagen toegeschoven. Een Nederlandse oud-minister van Buitenlandse Zaken en voormalig Europees Com-

missaris, gaf in een interview na de terreuraanslagen aan dat Israël de hoofdschuldige was van de terreuraanslagen. Persoonlijk vind ik het uitermate naïef, te menen dat het terrorisme ophoudt als het conflict in het Midden-Oosten is opgelost. Er is immers ook extremistisch terrorisme in landen die ver van Israël zijn verwijderd zoals Indonesië, de Filippijnen, de Indiase deelstaat Kasjmier en Rusland. Het is in mijn visie dan ook verwerpelijk om te stellen dat Israël het probleem is dat de mensheid van vrede afhoudt. Toch wordt nu juist die visie op grote schaal geventileerd. Daarom sluit ik niet uit, dat Israël het eerste land in de geschiedenis zal worden, dat met een schorsings- of uitsluitingsprocedure van de VN te maken krijgt. Het klimaat op de wereld ontwikkelt zich in die richting. Op de anti-racismeconferentie van de VN, die begin september 2001 in Durban in Zuid-Afrika werd gehouden, domineerde het onderwerp 'Israël' de agenda en de conferentie werd gekenmerkt door grove en miselijkmakende antisemitische incidenten. De Amerikaanse en Israëlische delegaties stapten zelfs op. Men vond dat de conferentie was 'overgenomen' door extremisten. Gelukkig waren er ook protesten van de Europese delegaties.⁴ Een paar dagen na de conferentie in Durban vonden de aanslagen in de Verenigde Staten plaats. Overigens maken ook Israëlische politici zich bezorgd over een dreigend wereldwijd isolement. Het aantal brandhaarden op de wereld en conflicten die uit de hand kunnen lopen is groot. Terwijl de ene dictator verdwijnt, komt er aan de andere kant van de wereld een aan de macht. Landen als Noord-Korea en Iran worden nu al in staat geacht massavernietigingswapens te produceren en er zullen meer landen volgen. Toch is er één structureel probleem dat de agenda van de Veiligheidsraad beheerst, en dat is het Israëlisch-Palestijns conflict. Er is een groeiende behoefte dit probleem bij de wortel aan te pakken. Ik verwacht dat het onderwerp de komende jaren de wereldpolitiek zal domineren. Om de angel uit het conflict te halen zal ernaar worden gestreefd de stad Jeruzalem een internationale status te geven, waarin de drie betrokken monotheïstische wereldgodsdiensten zich kunnen vinden.

De oorlog in Irak

Op 20 maart 2003 werd de oorlog tegen Irak ingeluid met intensieve luchtaanvallen op Bagdad. Bijna gelijktijdig trok een expeditieleger gevormd door troepen van de Verenigde Staten, Groot Brittanië en

Australië het land binnen. In de aanloop naar de oorlog zag het er lange tijd naar uit, dat de VN een belangrijke rol in het conflict zou spelen. Echter toen er vanuit de Veiligheidsraad grote weerstand ontstond tegen militair ingrijpen, schoof de Verenigde Staten de VN terzijde. Nadat de Amerikaanse president Bush had aangekondigd dat de oorlog was begonnen zonder VN-mandaat, leek het er op dat de VN krachteloos was geworden en geen toekomst meer zou hebben. Er volgden ongekend felle reacties van landen als Frankrijk, Duitsland en Rusland op het initiatief van de coalitie. Het was tekenend voor de machtsverhoudingen op de wereld, waar supermacht Amerika nu eenmaal de lakens uitdeelt. In de aanloop naar de oorlog hadden de Verenigde Staten alles in het werk gesteld en grote druk uitgeoefend om militair ingrijpen in Irak te legitimeren met een resolutie van de Veiligheidsraad. Pas nadat duidelijk was geworden dat zo'n motie geen meerderheid zou halen, werd besloten buiten de VN om in te grijpen. Opnieuw werd onderstreept, dat de VS op dit moment de enige macht is die in staat is wereldwijd op te treden. Velen waren van mening dat de internationale rechtsorde onherstelbaar was beschadigd door het eenzijdige ingrijpen van de coalitietroepen in Irak. Ik deel die mening niet, omdat ik ervan overtuigd blijf, dat de Verenigde Naties weer een belangrijke rol zullen spelen zodra de situatie in Irak is gestabiliseerd. De Verenigde Staten mogen dan de enige supermacht zijn, er is ook een breed besef dat het land de enorme problemen waarmee de mensheid worstelt niet alleen kan aanpakken. Zowel uit militair, politiek als humanitair oogpunt is dat niet haalbaar, omdat veel situaties op de wereld te complex zijn.

Ik beschouw de oorlog in Irak als het belangrijkste omslagpunt na de terreuraanslagen van 11 september 2001. Op een aantal punten is duidelijkheid geschapen. Er zal eerst een interim-regering in Bagdad worden geïnstalleerd. Bij de wederopbouw van Irak zal uiteindelijk toch weer een beroep worden gedaan op de VN, al was het maar om voldoende draagvlak te hebben van andere landen in deze explosieve regio. Als de situatie in Irak stabiel is, zal de aandacht van de Verenigde Staten zich concentreren op de situatie rond Israël. *De druk op dat land om vergaande concessies te doen en het Palestijnse probleem nu snel op te lossen zal sterk toenemen.* Direct na afloop van de strijd in Irak, begin mei 2003, werd een zogenaamde 'roadmap' voor vrede in het Midden-Oosten gepresenteerd. Deze routebeschrijving voor vrede in de regio, die werd opgesteld door de

VS, de EU, Rusland en de VN, voorziet in een onafhankelijke Palestijnse staat tegen het jaar 2005. Ook ten aanzien van de positie van Jeruzalem worden van Israël concessies verwacht. Ik verwacht dat bij dat vredesproces in de toekomst een belangrijke rol zal zijn weggelegd voor de VN. Hoewel de VN nu aangeslagen en gehavend is, verwacht ik dat de organisatie uiteindelijk gesterkt en gelouterd uit het proces te voorschijn zal komen.⁵ Alleen de VN heeft voldoende mondiaal draagvlak om de immense uitdagingen die op de mensheid afkomen aan te gaan. Voor het toch wat vernederde Europa, zou de oorlog in Irak van 2003 weleens grotere gevolgen kunnen hebben dan nu nog wordt ingeschat. De onderlinge verdeeldheid heeft een aantal zwakke punten aan de oppervlakte gebracht. De reactie zal onvermijdelijk zijn dat het eenheidsstreven op dit continent wordt gestimuleerd. De behoefte zal toenemen om naast politieke en economische macht ook militaire macht na te streven. Het was opvallend dat tijdens de crisis in Irak een duidelijke toenadering ontstond tussen de leiders van Frankrijk, Duitsland en Rusland. Ik kan er niet omheen te stellen dat de oorlog tegen Irak mij veel heeft gedaan. Het lijdt geen enkele twijfel dat Saddam Hoessein tientallen jaren een schrikbewind voerde over de bevolking van Irak en diende te verdwijnen. Op de dag dat zijn bewind viel, werd een groot aantal metershoge beelden van Saddam Hoessein neergehaald. Zij deden mij denken aan het beeld dat koning Nebukadnessar liet opstellen in de vlakte van Dura in Babel. De dagelijkse bombardementen van de zijde van de coalitie met precisiebommen, clusterbommen en bunkerbusters en de vele onschuldige slachtoffers die er in deze oorlog vielen, benadrukten bij mij nog eens hoe gebroken onze schepping is. Een politicus stelde, dat de oorlog een langdurige erfenis van haat tegen het Westen in de Arabische wereld zou scheppen en door de vernedering die er van uit ging radicale krachten in de moslimwereld zou oproepen. Ik deel die mening. Onvermijdelijk zal een deel van die frustratie zich op Israël richten. Uiteindelijk zal deze oorlog nog een lange nasleep hebben op veel niveaus. Een deskundig commentator stelde: 'de wereld is door deze oorlog ernstig gewond' en ik ben het met hem eens. Dergelijke ontwikkelingen en calamiteiten zullen er de komende decennia toe leiden, dat op mondiaal niveau de roep om een wereldregering zal aanzwellen.

Wereldregering

De VN vormt het raamwerk voor een toekomstige wereldregering. Het is nog maar enige jaren geleden dat wereldleiders openlijk de behoefte aan een Nieuwe Wereldorde aankondigden. In oktober 2001 werd de Nobelprijs voor de Vrede toegekend aan de Verenigde Naties en VN-secretaris-generaal Kofi Annan. De terreuraanslagen in de VS hadden het gemeenschapsgevoel en de solidariteit op de wereld versterkt. Hoewel in de strijd tegen het terrorisme de Verenigde Staten in het najaar van 2001 nog het voortouw namen, zal dit de komende tijd veranderen. Geen land ter wereld, zelfs niet supermacht Amerika, kan het zich straks nog permitteren solistisch op te treden. Op termijn zal blijken, dat de VN de enige organisatie is, die in staat moet worden geacht adequaat leiding te geven aan de wereldwijde strijd tegen het terrorisme en de aanpak van andere grote problemen. De VN is de enige organisatie die nog voldoende breed vertrouwen geniet onder de volkeren, in staat is bruggen te slaan en een hoofdrol te vervullen bij de aanpak van hedendaagse problemen. Een charismatisch wereldleider verwoordde het als volgt: *"We realiseren ons hoe kwetsbaar onze grenzen zijn in het licht van de nieuwe uitdagingen waar we voor staan"*. Welnu, aan uitdagingen ontbreekt het niet op deze wereld. Ook niet aan problemen die haast onoplosbaar lijken. De VN houdt zich al bezig met een groot aantal problemen met een mondiale uitstraling, zoals armoedebestrijding, het slechten van de diepe kloof tussen rijke en arme landen, de dreiging van terroristische aanslagen met massavernietigingswapen, de bestrijding van epidemieën en levensbedreigende ziektes als aids, schendingen van mensenrechten, overbevolking, gebrek aan schoon drinkwater en milieuproblemen. De opsomming is verre van compleet, maar geeft wel aan dat de mensheid de komende decennia met problemen van ongekeerde omvang zal worden geconfronteerd. Het is mijn vaste overtuiging dat veel problemen waarmee de mensheid nu worstelt, een geestelijke oorsprong hebben. Zij zijn ten diepste een gevolg van de gebrokenheid van onze schepping. Dat betekent echter ook dat de oplossing op het geestelijke vlak moet worden gezocht. In het volgende hoofdstuk benoem ik een aantal belangrijke tekenen van de tijd en plaats deze in de context van de situatie rond Israël.

EINDNOTEN

1. Brief van de directeur Media KRO van 27 september 2001.
Brief van de Netwerkdredactie van 11 oktober 2001.
Brief van de directeur van de Evangelische Omroep van 17 januari 2002.
Brief van de redactie van het omroepblad Visie van 15 januari 2002.
2. Een nieuw idee voor Europa. De verklaring van Schuman - 1950-2000, Pascal Fontaine. Uitgave: Bureau voor officiële publicaties der Europese Gemeenschappen. Luxemburg, 2000.
De Europese eenwording. Oorsprong en groei van de Europese Unie, dr.Klaus Dieter Borchardt. Uitgave: Bureau voor officiële publicaties der Europese Gemeenschappen. Luxemburg, 1995.
De Europese Unie en de wereld. Brochure van de Europese Commissie. Uitgave: Bureau voor officiële publicaties der Europese Gemeenschappen. Luxemburg, 2000.
Hervormd Nederland, 2 november 1991. 'Europa moet een supermacht worden'. Interview met Jacques Delors.
Nieuwsblad van het Noorden, 4 oktober 2000. 'Prodi wil meer macht Europese Commissie'.
Trouw, 4 oktober 2001. 'Poetin: Samenwerken met EU'.
Trouw, 2 januari 2002. 'Europa sterker met euro'.
Nederlands Dagblad, 2 januari 2002. 'Duisenberg: 'Europa gaat nieuw tijdperk in'.
Nieuwsblad van het Noorden, 18 oktober 1999. 'Kok droomt van een 'Groot Europa'.
Maandblad De Oogst, oktober 2000. 'Vladimir Poetin'.
The European Emblem. Uitgave: Council of Europe/Europese Commissie. Straatsburg en Brussel, 1996.
3. Het Financieele Dagblad, 12 maart 2003. 'Annan hoopt op preventieve werking van Strafhof'.
4. HP/De Tijd, 21 september 2001. 'Israël moet harder worden aangepakt'. Interview met Hans van de Broek.
The United Nations and Changing World Politics. Diverse auteurs. Westview Press Inc. USA. 1994.
Blad Israël, oktober 1981. 'Antisemitisme in de Verenigde Naties'.
Dagbladen van de Geassocieerde Persdiensten (GPD), Nieuwsblad van het Noorden, 21 oktober 1995. 'Geen juichstemming bij 50-jarige VN'.
Het Zoeklicht, 18 april 1998. 'Verliest Israël zijn laatste vrienden?'
Nederlands Dagblad, 11 oktober 2001. 'Israël voelt zich na aanslagen geïsoleerd'.
De Volkskrant, 1 september 2001. 'Joden belaagd rondom antiracismetop'.
Nieuw Israëlitisch Weekblad, 12 september 1997. 'De jodenhaat van de Verenigde Naties'.
Nieuw Israëlitisch Weekblad, 13 oktober 1995. 'Flauw hoeraatje voor de Verenigde Naties. De VN is een club die niet beter is dan zijn leden'.
Nederlands Dagblad, 30 oktober 2001. 'Veel Israëliërs hebben geen vertrouwen in de VN'.
Trouw, 4 september 2001. 'Puinhoop en verwarring in Durban'.
De Telegraaf, 20 augustus 1983. 'Heksenjacht in UNO op Israël'.
Algemeen Dagblad, 3 september 2001. 'Fikse ruzie bij top over racisme. Christelijke en Joodse organisaties lopen weg van forum'.

-
- De Groene Amsterdammer, 20 oktober 2001. 'Naar een sterke VN'.
5. Edities van diverse dagbladen bij het uitbreken van de oorlog in Irak. Donderdag 20 maart 2003.
- De Volkskrant, 22 maart 2003. 'De nieuwe wereldorde. De VN zijn nu eventjes niet in de stemming' en 'Bushdoctrine boezemt nog teveel angst in'.
- De Telegraaf, 27 maart 2003. 'Blair: VN-bestuur nieuw Irak' en 'VN staan voor omvangrijkste hulpactie ooit'.
- De Volkskrant, 9 april 2003. 'Bush en Blair: wezenlijke rol VN in Irak'.
- Het Financieele Dagblad, 2 mei 2003. 'Wegenkaart Israël. Succes vredesplan onzeker'.
-
-

Hoofdstuk 6

Israël: teken des tijds

In januari 2003 verscheen er in een dagblad van progressieve signatuur een artikel dat veel lezers aan het denken moet hebben gezet. De kop erboven luidde: *'Weinig tijd over voor redding mensheid'*. Ook in andere dagbladen verschenen vergelijkbare publicaties. De publicatie was gebaseerd op het jaarboek *State of the World 2003* van het gezaghebbende *World Watch Institute*. De situatie op onze planeet is ernstig. De aarde wordt geplunderd met een nooit eerder vertoonde snelheid. De grootste bedreiging vormt het toenemende tekort aan water. Meer dan 500 miljoen mensen wonen in gebieden waar een chronische droogte zou kunnen uitbreken en in het jaar 2025 zal dat aantal waarschijnlijk zijn toegenomen tot tussen de 2,4 en 3,4 miljard. De vernietiging van het tropisch regenwoud en de koraalriffen voltrekt zich sneller dan ooit tevoren. De patiënt aarde is doodziek en verkeert in een terminaal stadium. Wie als persoon na een bezoek aan de specialist een vergelijkbare diagnose te horen zou krijgen, zou zich direct grondig bezinnen en de levenswijze aanpassen. Helaas leiden dergelijke berichten niet tot massale bezinning en verootmoediging. Dit soort nieuws sneeuwt onder bij alle publicaties over de noodzaak van verdere economische groei, de situatie op de beurzen, begrotingsperikelen en politieke conflicten. Verblind door eigenbelang, hebzucht en egoïsme, blijkt telkens opnieuw dat de mensheid ernstige waarschuwingen in de wind slaat en signalen van deskundigen negeert. Dat is in deze tijd zo en dat was het geval enige decennia terug. Reeds in de zestiger jaren verschenen er verontrustende onderzoeksresultaten, bijvoorbeeld van wetenschappers van de Club van Rome en de Verenigde Naties. Toch kun je vaststellen, dat een groeiend aantal mensen zich zorgen maakt over de richting waarin de mensheid koerst en bij veel jongeren is sprake van een gebrek aan toekomstperspectief. Het is vooral zorgelijk, dat onze overdadige en verkwistende levenswijze

ten koste gaat van de allerarmsten op deze wereld en uiteindelijk ook ten koste van komende generaties.

Publicaties over de zorgelijke toestand van de aarde hebben ook voordelen. Zonder zorgen over de toekomst, zou er helemaal geen rem meer zijn op de consumptie en zou de menselijke consumptiedrift helemaal de spuigaten uitlopen. Wat zijn nu de perspectieven voor de toekomst? In het Wereldbevolkingsrapport 2001 van de VN werd een halve eeuw vooruit geblikt. Deskundigen stellen vast dat, bij ongewijzigd beleid, er in 2050 meer dan 4,2 miljard mensen leven in landen die niet kunnen voorzien in het dagelijkse minimum van 50 liter schoon water per persoon. De gevolgen van het ontbreken van deze primaire levensbehoefte, zullen groot zijn. Ik stel met nadruk dat de visies die ik heb aangehaald, niet afkomstig zijn van sektarische doemdenkers. Het gaat zonder uitzondering om realistische en tegelijk sombere rapporten en publicaties van deskundigen.¹

Waar liggen de oplossingen?

De ernstige diagnose is er. Waar groot verschil van mening over bestaat, is de vraag in welke richting we de oplossing voor de wereldproblemen moeten zoeken. Een belangrijke stroming schat het zogenaamde probleemoplossend vermogen van de mensheid hoog in. Te hoog naar mijn mening. Onder leiding van de VN en met behulp van de wetenschap kan volgens hen uiteindelijk toch een betere en rechtvaardiger wereld worden verwezenlijkt. Ook het fysieke en morele kwaad en de gevolgen ervan kunnen door menselijke inspanning worden overwonnen. Anderen zien verlangend uit naar een nieuw tijdperk, de new age, waarin iedereen zal zijn vervuld van liefde en compassie. Weer anderen zijn van mening dat de mensheid eerst door een crisis heen moet, met als resultaat een natuurlijke selectie en een nieuwe start. Men verwijst daarbij naar cycli in de geschiedenis, waarbij beschavingen opkwamen en ten onder gingen. Als het er op aan komt geldt het junglerecht en is er weinig clementie met de zwakken en kwetsbaren. Ook de socialistische en marxistische idealen zijn niet uitgekomen. Veel socialistische heilstaten met hun geleide economieën ontardden in dictaturen, waarin burgers werden gecontroleerd en gemanipuleerd. Moslims geloven dat uiteindelijk de hele wereld onder het gezag van de islam zal komen en zal worden geregeerd op basis van de islamitische wetgeving of sjaria. Extremistische moslims zijn bereid een heilige oorlog (jihad) te voe-

ren om die godsdienstige doelstellingen te verwezenlijken en op dit moment zijn we daar getuige van. Ik heb al eerder aangegeven dat ik een messiaanse toekomstverwachting heb en geloof in een goddelijk ingrijpen. Ik verwacht de terugkeer van Jezus Christus, de Messias. Israël speelt in die toekomstverwachting een centrale rol.

Messiaanse toekomstverwachting

Ook onder een universeel menselijk bewind, zal het klimaat op deze wereld niet verbeteren. De mensheid is op eigen kracht niet bij machte een betere wereld te creëren en zal uiteindelijk toch verstrikt raken in haar hoogmoed en egoïsme. Indien we als bewoners van deze wereld in staat zouden zijn op eigen kracht een ideale wereld te creëren, dan zou die doelstelling toch allang verwezenlijkt moeten zijn. Er zou ontstellend veel leed mee zijn voorkomen. Belangrijke aspecten van deze messiaanse visie kunnen we vinden in de tijdredenen van Jezus Christus en teksten in het Oude Testament.

Ofschoon ik leef met een duidelijke verwachting dat de Messias komt om een rijk van gerechtigheid en liefde te vestigen, heb ik er wel grote moeite mee als mensen menen datum en tijdstip van Zijn wederkomst te weten. Een gedetailleerde berekening wijs ik af, omdat het een zaak is van de Almachtige Zelf.² Geen mens weet exact de tijd of het uur en ik ben zelfs van mening dat speculaties daarover mensen juist kunnen verwijderen van de bijbelse boodschap. Waar de Bijbel wel duidelijk over is, is het feit dat er een aantal belangrijke tekenen zal zijn voordat het messiaanse tijdperk aanbreekt. Deze signalen of tekenen des tijds worden vergeleken met de weeën, die bij een zwangere vrouw de bevalling inluiden. Hieronder volgt een overzicht van de zeven belangrijkste tekenen.

1. De ernstige verstoring van natuur en milieu, tekorten aan grondstoffen en drinkwater en de toename van besmettelijke ziekten (Lucas 21:11).
2. Maatschappelijke ontwikkelingen zoals criminaliteit, verloederings en de grote nadruk op materiële zaken (Mattheüs 24:12).
3. Ontwikkelingen op het gebied van wetenschap en technologie (Daniël 12:4).
4. Oorlogen, brandhaarden en terrorisme (Marcus 13:8). De uitbreiding van het aantal landen dat in staat is massavernietigingswapens te produceren en bereid is deze in te zetten.

5. Internationalisering en globalisering (Zacharia 14:2).
6. De totstandkoming van een wereldregering die de mensheid controleert met behulp van moderne controle- en identificatiemethoden als biometrie en onderhuidse chipimplantatie. De wereldwijde samenhang op het gebied van economie en financiën (Openbaring 13:11-18).
7. Het herstel van Israël en de positie van Jeruzalem (Jesaja 43:4-6, Jeremia 23:7-8, Zacharia 12:3).

Het is slechts een beknopt overzicht. In de laatste hoofdstukken van mijn recente boek over biometrische identificatie en onderhuidse chipimplantatie, heb ik deze tekenen uitgebreid en samenhangend beschreven en in de context geplaatst van de huidige situatie op de wereld. Israël neemt in het geheel een centrale positie in en zal in het brandpunt van de belangstelling blijven staan.³ Ik verwacht dat er de komende jaren in en rond Israël gebeurtenissen zullen plaats vinden, die de mensheid versteld zullen doen staan en tegen alle menselijke logica zullen ingaan. Veel problemen waarmee de mensheid worstelt, hebben een geestelijke oorzaak. Uiteindelijk moet ook de oplossing voor de problemen op het geestelijke vlak worden gezocht. Een schepping die in barensood is, wacht daarop met reikhalzend verlangen.⁴

EINDNOTEN

1. De Volkskrant, 10 januari 2003. 'Weinig tijd over voor redding mensheid'. Nederlands Dagblad, 9 juli 2002. 'Aarde over vijftig jaar uitgeput'. Drentse Courant, 22 mei 1995. 'World Watch Institute komt in rapport "Tekens van leven 1995" met nieuwe zienswijzen'. Rapport van de Club van Rome. 'De grenzen aan de groei'. Dennis Meadows (MIT) met commentaar van de Club van Rome. Uitgave: Het Spectrum N.V. Utrecht. 1972. Drentse Courant, 18 januari 1997. 'Toestand milieu verslechtert snel. VN-organisatie UNEP meldt wereldwijd vernietiging'. Impact of Climatic Change on Northwestern Mediterranean Deltas 1994-1996. Uitgave: Commission of the European Communities Directorate - General XII, Science, Research and Development. Trouw, 7 november 2001. 'VN voorzien rampen door bevolkingsgroei'. Publicatie naar aanleiding van de presentatie van het Wereldbevolkingsrapport 2001 van de VN. Trouw, 17 februari 1992. 'Morele en spirituele revolutie moet aarde van ondergang redden'. Special report. Global warming. Time Magazine, april 2001. Nieuwsblad van het Noorden, 14 januari 2000. 'Amerikaanse experts hebben bewijzen voor broeikaseffect'.

-
- Het Financieele Dagblad, 29 april 2001. 'Kyoto protocol is op sterven na dood'.
NRC-Handelsblad, 15 september 1999. 'Armoede is ernstige bedreiging van milieu'.
Reformatorisch Dagblad, 11 december 1991. 'Nederlandse versie van alarmerend rapport gepresenteerd. Club van Rome: grenzen aan het egoïsme'.
De (Financiële Telegraaf), 2 oktober 1996. 'Rabo-topman Wijffels ziet stijgende voedselschaarste'.
Het Financieele Dagblad, 8 januari 2002. 'Natuur rampzaliger dan terreur'.
2. Handelingen 1:7.
  3. Biometrische identificatie, digitaal brandmerk? Jaap Spaans. Uitgave Oogstpublicaties Amsterdam, 2002.
  4. Romeinen 8:18-22.

Hoofdstuk 7

Om Sions wil niet zwijgen

Op een zonnige dag in het najaar van 2002, bracht ik een bezoek aan het herinneringscentrum van het voormalige Kamp Westerbork in Drenthe. Die bewuste dag, 2 oktober, was het precies zestig jaar geleden dat de joodse bevolking van mijn woonplaats Hoogeveen tijdens een razzia werd opgepakt en afgevoerd naar dit doorgangskamp. Dat de Joden zo gericht konden worden opgepakt is mede te danken aan het feit, dat zij op doelmatige wijze door de overheid waren geregistreerd en in kaart gebracht. Vanuit Kamp Westerbork werden zij met treinen afgevoerd naar de vernietigingskampen in het Oosten. De meesten van hen vonden daar een gruwelijke dood in de gaskamers. Elke dinsdag vertrok er een lange goederentrein met slachtoffers vanaf het kampterrein. Die oktoberdag nam ik een moment van herdenking en bezinning in acht op het door dennenbossen omsloten voormalige kampterrein en liet mijn gedachten afdwalen naar het verleden. Gevuld met indrukken en emoties, bezocht ik daarna de expositie over de geschiedenis van het kamp in het nabijgelegen herinneringscentrum. Schuifelend langs de vele foto's, achtergebleven koffers, tekeningen en andere attributen, werd mijn aandacht getrokken door drie simpele grijze kastjes, die naast elkaar aan een van de wanden waren bevestigd. Het was de bedoeling dat je als bezoeker de kastjes een voor een opende. Nadat ik het linker kastje had geopend, zag ik een foto van een leerling-machinist in het uniform van de Nederlandse Spoorwegen. Hij bestuurde in 1942 en 1943 regelmatig de deportatietrein van Westerbork naar Nieuweschans, waar personeel van de Duitse Reichsbahn de trein overnam. Achter het deurtje van het rechter kastje bevond zich een foto van een marechaussee, die in 1943 gedetacheerd was in Kamp Westerbork. Hij was aanwezig bij de binnenkomende transporten en had contacten met de gevangenen. Twee doorsnee Nederlanders, die de aan hen opgedragen taken plichtsgetrouw en nauwgezet uitvoerden. Inmiddels waren zij op hoge leeftijd. Door middel van een door hen

persoonlijk ingesproken bandje, konden de bezoekers kennis nemen van de vaak gruwelijke dilemma's waarvoor zij kwamen te staan bij de uitoefening van hun functies.

Wat zijn onze keuzes?

Tussen de twee kastjes bevond zich nog een derde. Toen ik het deurtje daarvan had geopend las ik een korte, maar indringende vraag: **En jij? Een spiegel in het kastje confronteerde de bezoeker van de expositie met zichzelf.** Hoe zou ik hebben gehandeld in dergelijke zware en moeilijke situaties en welke keuzes zou ik hebben gemaakt? Zou ik principes hebben laten prevaleren boven de behoefte aan zekerheid en zou ik als christen de juiste prioriteiten hebben gesteld? Velen reden zonder protest de treinen naar de vernietigingskampen of hielden zich bezig met de bewaking van het kamp. Gelukkig was er ook protest. In een andere deel van de expositie is een foto te zien van een jonge marechaussee. Ook hij was gedetacheerd in Kamp Westerbork, maar wilde die taak niet uitvoeren. Hij meldde zich ziek en werd overgeplaatst naar Groningen. De vlam van verzet en opstandigheid in hem kon echter niet meer worden gedoofd. Na het weigeren van een dienstbevel dook hij onder en werd actief in het verzet. Moedige collega's van hem werden in andere situaties onder de bezetting zelfs geïnterneerd en geëxecuteerd vanwege hun principiële opstelling. In deze tijd vol van problemen en uitdagingen, kunnen we veel leren van de dapperen die principiële keuzes maakten. In de samenleving is sprake van een verschuiving. Door de grote nadruk op veiligheid in de samenleving, dreigt het individuele belang ondergeschikt te raken aan het publieke belang. Het zou kunnen betekenen dat er een situatie ontstaat, dat een mens opgaat in de massa en zijn identiteit verliest. Daarom mogen de lessen van de geschiedenis nooit worden vergeten.

De strekking van het Loofhuttenfeest

Een belangrijk Joods feest is het Loofhuttenfeest.¹ Het feest houdt in dat Joden, waar ook ter wereld, eenmaal per jaar een week lang in een eenvoudige hut wonen. De loofhut of soeka moet kwetsbaar zijn. Men moet zijn woning, die in de regel sterk en veilig is, inruilen voor de kwetsbare soeka. Het verlaten van de gebruikelijke veiligheid voor een kwetsbare hut, is een symbool voor de afhankelijkheid

van de mens en zijn vertrouwen in een machtig God. Ik las hierover een commentaar op Numeri 13, het hoofdstuk van de verspieders van Israël die naar het land Kanaän worden gestuurd. Zij krijgen van Mozes de opdracht het land te verkennen en te zien hoe het land is, of het volk dat erin woont sterk is of zwak, of het in legerplaatsen woont dan wel in vestingen. Wij die leven in de turbulente 21^e eeuw, zullen bij het lezen van deze opdracht tot de conclusie komen dat het volk sterk was indien het in ommuurde vestingen en zwak indien het in legerplaatsen zou wonen. In het commentaar wordt de tekst precies omgekeerd uitgelegd. *De sterke, ommuurde steden waren juist een teken van zwakte en angst en toonden aan dat de inwoners vertrouwden op menselijke kracht.* Misschien is het goed deze gedachte op ons te laten inwerken in een tijd waarin alles draait om veiligheid, controle, identificatie, de maakbare samenleving en gewapende beheersing van conflicten overal ter wereld. De vestingen die wij als mensheid hebben gecreëerd, zullen uiteindelijk niet duurzaam van aard blijken te zijn. Het brengt mij terug op de betekenis van het Loofhuttenfeest. Het dak van de hut mag slechts ten dele bedekt zijn. Overdag moet het schaduw bieden, maar gedurende de nacht moeten de sterren zichtbaar blijven. Het zicht op de hemel en de schitterende sterren zijn symbolisch voor Gods onherroepbare beloften aan Israël en de volkeren. De huidige beschaving met zijn toren van babelachtige illusies en materiële welvaart, zou de mens een vals gevoel van veiligheid kunnen geven. Door regelmatig een tijd in een primitief optrekje plaats te nemen, word je bepaald bij de kwetsbaarheid die je hebt als mens. Voor Israël betekent het ook een herinnering aan de tocht door de woestijn na de uittocht uit Egypte, toen het volk volledig afhankelijk was van de Almachtige.²

Israël het middelpunt van de wereld

De diepgang van bijvoorbeeld het Loofhuttenfeest en de commentaren erop zijn voor mij een verademing. Het is het enige feest dat zowel Joden als de volkeren in de toekomst in Jeruzalem zullen vieren onder heerschappij van de Here der heerscharen. De messiaanse tijd is aanstaande en ik heb in hoofdstuk 6 uitgelegd dat alle tekenen wijzen in de richting van Zijn (weder)komst. Het is mijn bede dat mensen overal ter wereld de eeuwige en bijbelse boodschap van het Loofhuttenfeest op zich zullen laten inwerken. *Welzalig de mensen wier sterkte in U is.*³ Het is de enige weg voor een mensheid in chaos

en crisis. Ik heb in dit boekje uitgelegd waarom ik grote liefde en affiniteit heb voor het Joodse volk. Israël is de wortel waarop de christelijke Kerk is geënt. *Israël zal zeker niet verdwijnen, want land en volk genieten Gods bijzondere bescherming en mogen aanspraak maken op Zijn rotsvaste beloften.* In de toekomst zal Israël het middelpunt van de wereld worden, zowel in geografisch als geestelijk opzicht. Als de problemen de mensheid boven het hoofd groeien, zal de Almachtige ingrijpen. Om Sions wil kan ik daarover niet zwijgen.⁴
Dat de Messias spoedig mag komen!

EINDNOTEN

1. Inzetting voor het Joodse volk volgens Leviticus 23:33.
2. De geborgenheid van de soekka. Centrum voor Bijbelstudie en Onderzoek te Jeruzalem. November 1994.
Nieuw Israelitisch Weekblad, 24 september 1999. Sidra van de week. 'Soekot'.
3. Psalm 84:6.
4. Jesaja 62:1.
Zie ook het boek 'Om Sions wil niet zwijgen' van drs. Jan van Barneveld